

Letnik L.
Ljubljana

1933 - X.
Oktober

P. KRIZOSTOM:

Gozdovi so zajokali . . .

(Za 4. oktober.)

Gozdovi so zajokali
v zarji krvavo rdeči . . .
Vetrovi milo ihteči
čez goré so zbežali
in so pticam pripovedovali :
»Sestre, vaš brat je mrtev . . .«

Veliko solnce je zatonilo
in izza gora se je lunino srebro
razlilo tako mrzlo in trpkó . . .

»Oče, da bi te mogli oživeti!
Da bi ti mogli mrzla lica ogreti !«
je jokal Leon, ovčica božja.

Čemu, brat Leon ?
Ali ne vidiš, kako mu ogenj
ožarja roke in noge ?
kako je vse živo iskreče
njegovo srce ?
Ali ne sika ogenj iz njegovih
prs ?
Ali ne slišiš speva iz nebes ?

To je Frančiškova pesem —
zares !
Zares — pesem drevja in
cvetnih trat,
solčna pesem — nebeška
pomlad . . .

O Frančišek, kako si velik !

»Kako si bogat, naš brat !«
so zaukali umbrijski gozdovi.
»Kako si v zarji božji ves zlat !«
so zastrmeli sabinski vrhovi.

In ptice, njegove sestrice,
pesemco sladko cvrčaje
so mu okrožale mrtvo telo.

Na stežaj je bilo odprto
tisto blaženo uro nebo . . .

Sv. Frančišek Asiški, vzor katoliške akcije.

Vsem tistim, kateri sv. Frančiška Asiškega poznajo bolj po legendah, kakor po resničnem njegovem življenju, se je na prvi hip zdelo čudno, kako je mogel papež Pij XI. tega romantičnega svetnika postaviti za zaščitnika in za vzor Katoliške akcije, ki naj posega predvsem v resnično življenje in je daleč proč od vsake romantike. Čudili so se zato, ker njegovega življenja niso poznali.

Sv. Frančišek ni bil noben romantičen junak. Pri njem je vse dejanje in resnoba. In če kdo, tedaj je sv. Frančišek Asiški na sebi uresničil besede Zveličarjeve: »Kdor hoče za menoj priti, naj zataji sam sebe.« (Mt 16, 24.) Iti je moral po postajah, na katerih mu je Gospod, kakor z ostrim jeklom, odrezal ud za udom, dokler ni v njem ostal samo duh in je postal popoln otrok božji.

Taka postaja je bila zanj ječa v Perudži, ki mu je prekrizala vse njegove načrte.

Taka postaja je bilo zanj taborišče v Spoletu, kjer ga je Gospod ustavil sredi na njegovi poti k slavi.

Taka postaja je bila zanj cesta njegovega rodnega mesta, kjer mu je Gospod pokazal lačno in pomanjkanje trpečo gospo siromaščino.

Taka postaja je bila zanj prag pred sv. Petrom v Rimu, kjer je moral jesti grenki beraški kruh.

Taka postaja je bila zanj cestni ovinek pred vrati asiškimi, kjer je gobavcu dal denar in poljub v njegovo grozno razjedeno desnico.

Taka postaja je bila zanj cerkvice sv. Damijana, kjer ga je Križani imenoval za obnovitelja svoje cerkve.

Take postaje so bile zanj ceste in ulice njegove domovine, kjer mu je posmeh njegovih nekdanjih tovarišev pri igrah šel zelo hudo k sreč.

Taka postaja je bila zanj škofijski dvorec v Asizu, kjer ga je lastni oče zavrzel in razdedinil.

Taka postaja je bila zanj porcijunkulska cerkvice, kjer mu je Gospod dal oznaniti evangelij o skrajnem uboštvi.

Taka postaja je bila zanj razpadajoča baraka v Rivotortu, ki je bila njegov prvi samostan.

In še ena taka postaja ga je čakala ob koncu življenja na gori Alverniji, kjer ga je Gospod povabil, naj bo deležen njegovega trpljenja in križanja.

In pri vsaki postaji je rekel sv. Frančišek Asiški: »T u k a j s e m.« To je bila akcija in prava dejavnost. Pa uprav zato ga je božja Previdnost lahko uporabila za obnovo svojega časa. Tako obnovo je bilo tedaj grenka potreba. Denar, blesk in moč so veljali vse, Kristus pa je bil pozabljen. Lakomnost, nevoščljivost in pohlepnost so vodile k neskončnim sovražnostim in vojskam. Mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem so bile samo prazne sanje. Duhovščina in samostani so le prepogosto postali pokvarjena sol in ugasle svetilke. Nešteto božjih hiš je stalo zapuščenih in umazanih. Velika skrivnost božje ljubezni je ležala v nedostojnih predalih in nihče se ni zato brigal. Očitno so grozili krivi nauki in nevera, in grozil je — kar se je po 300 letih v resnici imelo zgoditi — veliki odpad od cerkve. Da je ta veliki odpad prišel šele tako pozno ni nazadnje zasluga asiškega svetnika. Ko je nastopil, so mrgolela mesta in ceste od albigenzov, valdenzov in drugih krivovercev. Ko je legel k počitku, je bilo v Italiji in skoraj tudi v ostali Evropi mirno. Le v cerkvah se je pričelo novo življenje. Obhajilne mize so zopet videle hrepenenja polne ljudi in goreča krščanska srca in Križani je zopet videl občestvo sočutnih duš okoli sebe.

Kako je vse to prišlo? Kako je moralo do tega priti? Tega ni povzročilo nobeno hipno navdušenje in tudi nobena romantika. Frančišek Asiški se ni boril proti mlačnosti in neveri. Ni se boril proti krivovercem, katerih nikoli in katerih nikdar ni imenoval. Frančišek Asiški je enostavno živel kakor je živel Jezus pred očmi vseh tistih, ki so bili okoli njega, tako, da je v resnici živel življenje drugega Kristusa. Živel je v odpovedi, v pokorščini do avtoritete in oblasti, v globoki pobožnosti, v zvestem delu, v genljivi ljubezni do Boga in ljudi. In vse, tudi njegove največje žrtve in odpovedi so bile ožarjene od nikdar pojenjujoče radosti in veselja. Tako je postal vesel in druge razveseljujoči igrec ljubega Boga.

To je Frančišek, reformator svojega časa.

To je Frančišek, čudoviti zaščitnik Katoliške akcije.

Taki moramo postati mi, če hočemo delati na obnovitvi našega časa. Zgolj navdušenje in romantika ne pomenita nič.

Katoliško življenje dejavnosti v duhu sv. Frančiška Asiškega pa pomeni vse.

Kaj bi moglo zbegati tistega, ki si ničesar ne želi in ničesar ne domišlja? Težko, da bi se mu bilo bati, da ga kdo zavida za ponižanje, v katerem si godi. Toda kakšna je veličina v tem iskanem in iz vse duše zahotenem ponižanju! Angeli ga s spoštovanjem gledajo in Bog ga blagoslavlja iz naročja svojega veličastva.

Lamennais.

Mati — vzgojiteljica.

Sredstva vzgoje.

Važno je, da kot mati spoznaš sredstva, ki se jih moraš posluževati, ako hočeš doseči visoki cilj vzgoje. V prvi vrsti imenujem tvojo besedo. Koliko moč ima beseda! Otroka lahko pretrese in prevzame, gane ga do solzâ, ali pa ga napolni z vedrim veseljem. Z besedo lahko izrazimo vse: svoje misli, svojo voljo, svoje srce, vso svojo osebnost z njenimi višinami in globinami. Toda tudi najbolj zgovorna beseda ne bo nikdar tako globoko prodrla v dušo otroka kot beseda matere, nobene druge besede ne bo otrok tako voljno in hvaležno sprejel, nobena se ne bo tako neizbrisljivo zarežala v srce. Kako prisluškuje otrok, ko zasliši glas matere. Nikdar mu v življenju ne bo lepše donela godba kakor preprosta, tiha pesem, s katero ga zaziblješ v sanje in spanje. In kako se privije k tebi, kako posluša v blaženi zbranosti in sreči, kadar mu pripoveduješ zgodbi in pravljice. Večina mater niti ne sluti, kolike vzgojne vrednote posreduje mati, ki pripoveduje svojim malim lepe povesti in govori o svetih stvareh. S tem svojim pripovedovanjem uravnava domišljijo svojih otrok v pravi tir, izpodbuja mišljenje, načrtava volji cilje, vtisne razumu nagibe in razloge, gane srce. V svojem življenju sem veliko slišal in veliko bral in večidel pozabil. Kar mi je pa pripovedovala mati ob tihih zimskih večerih pri medli svetlobi svetiljke, v prijetni toplini peči, vem še danes.

In celô, kadar govoriš prîsrčno, kar in kakor zna le mati, o Bogu in božjem Detetu in o čudovitih resnicah svete vere! Ali se ti ne zdi, da se duša tvojega otroka odpira, kakor odpira v mladem jutru cvetlica svojo čašo, da pije in srka vase zlato svetlobo, ki prihaja od zgoraj? Kako zardi otrok, kako se krepi njegova mala volja, ako govoriš z vso gorečnostjo o grehu in kazni, in z resnim obrazom opominjaš, svariš in grajaš!

Skrbi, da ne boš svoje besede razvrednotila, da bo tvoja beseda vedno jasna! Izrazi jo tako, da bo praktična in da ne bo samo nekaj splošnega in brezpomembnega. Sto in stokrat lahko ponavljaš: »Otrok, priden bodi! Otrok, ne bodi hudoben!« Otrok hoče vedeti, v čem naj bo dober in česa naj se izogiblje.

Če moraš otroka posvariti, bodi kratkih besedi! Tvoja beseda naj bo sveta; zaradi tega nobene ne izgubi. Dolg svarilni govor deli usodo vseh dolgih pridig: človeka dolgočasijo in ostanejo brez učinka; zdi se namreč, da posluša tak gromovnik rad svoje lastno rohnenje. Kdor psuje, razgraja in ravsaja, kadar je jezen in nevoljen, pozabi na svoje dostojanstvo, v otroku mori spoštovanje in zbije ter stolče s svojo točo klijočo, dobro setev, ki jo je nekoč v dušo otroka zasejala mila in mirna vzgojna beseda. »Največja vzgojna napaka je — pravi Förster —, če se gojencu dopoveduje, da je lažnik, lenuh in potepuh, a se kljub temu od njega zahteva, naj si ohrani moč in veselje do resnice, delavnosti in dostojnosti.«

Bolj trajno kot tvoja beseda vpliva tvoja podoba in tvoje delo. Zgled sicer še ni vse, pač pa je najboljša vzgojna srdstvo. »Dolga je pot s pomočjo učenja, kratka in uspešna s pomočjo zgleda,« piše že svetovni modrijan Seneka. Da bi vzgojil človeštvo, ni Bog razodel samo svoje volje in svojega nauka, ampak je poslal tudi svojega Sina, ki se je učlovečil, da bi nam kot človek s svojim zgledom pokazal pot, katero moramo tudi mi prehoditi. Podobno moraš delati tudi ti. Tvoja podoba, tvoje delo, tvoja osebnost se zareže v dušo tvojega otroka bolj globoko kot tvoja beseda. Več in bolj hitro se uči z očmi kot z ušesi. Vidi te, preden te razume, in

vidi bolj ostro in bolj globoko, kakor sama slutiš. Kako bistroumno izslediti nasprotja, ki vladajo med očetom in materjo ali med njihovim življenjem in njihovim naukom. Zato skrbi, da bo vse tvoje življenje nazorni nauk. Ali morda ne želiš, da bi se tvoj otrok ravnal po tem, kar na tebi vidi? Ali bi hotela svojim otrokom reči: »Ravnajte se po mojih besedah, a nikdar ne po mojih zgledih?« Ali morebiti tvoj otrok ne moli zato, ker tebe nikdar ne vidi moliti? Mati, moli vpričo otroka, da bo često videl svojo mater, potopljeno v molitev. Potem moli s svojim otrokom vred, redno, leto za letom. In ko pozneje samostojno moli, nadziraj njegovo molitev, dokler se ne boš smela omejiti na molitev za otroka. Ali mogoče nima tvoj otrok smisla za red in snago, ker te leto za letom gleda sredi nerednosti in netočnosti, ker nikdar ni imel prilike, da bi občudoval korist in lepoto reda, ki naj vlada povsod? Ali laže tvoj otrok, ker je tebe že zalotil na laži, ali zato, kar je še večje zlo, ker je tvoje in s tem tudi njegovo življenje potopljeno v ozračje površnosti, neresnice in hinavščine? Ali se prereka s svojimi brati in sestrami ter s svojimi vrstniki, ker vidi, kako se ti, njegova mati, prepiraš in živiš v sovraštvu z drugimi? In kako moreš pričakovati, da bo tvoj otrok nežen, čist, sramežljiv in nravno močen, če pa si ti, o mati, nedostojna v svoji obleki doma in izven doma? Zato je že zadnji čas, da zanesesh soglasje v svojo besedo, delo in osebnost. Vprav pri materi misli otrok najmanj, da videz lahko vara. Mati je otroku v vsem avtoriteta. Od nekdanj že so starši želeli, da bi jih otroci presegali tako v življenju kakor tudi v uspehih. Kako pa naj te otrok preraste, ako ne more ob tebi zrasti? Ali razumeš, zakaj so že stari zahtevali od vzgojitelja najvišjih zmožnosti?

Vpliv lastnega zgleda pa mora mati spolniti s tem, da opozarja svoje otroke na plemenite ljudi iz zgodovine, predvsem na svetnike, katerih podobe ne smejo samo nemo viseti na stenah, ampak mora njihovo življenje globoko prodreti v dušo otrok. Mogočne postavbe svetih božjih niso veličine, ki so šle mimo sveta. Njihov zgled je bolj živ, bolj vabljiv kakor zgled tako zvanih veleumov svetovne zgodovine. In šele Odrešenik, Bog-človek, brezmadežni, čas presegajoči vzor vse dobrote, miline in veličine! Govori otroku večkrat in prisrčno o njem! Naj ne hodi Kristus samo po daljnih potih svete Dežele, ne, ampak hodi naj po tvoji hiši, v tvoji sobi, na igriščih, po potih, cestah, livadah in gozdovih tvoje domovine. Naj dela in govori, pa bodo sreča tvojih otrok v njegovi bližini gorela in njihova od sveta še nedotaknjena duša bo ob njem kvišku rastla, kakor se vzpenja rastlina proti solncu, in zarastla se bo v njega kakor v svojo domovino. Ali razume otrok Jezusa? Kdo ga bo bolje razumel kakor otrok?! Ali ne kliče nam vsem, da moramo biti kakor otroci, če ga hočemo popolnoma razumeti?

Veliko siromaštvo se kaže v nagnjenju ljudi, ko se vznemirjajo zbog tisočernih brezpomembnih vprašanj, medtem ko komaj mislijo na najpomembnejše resnice. Vse hočejo vedeti, samo edinega neobhodno potrebnega ne. Njih ponos si laska v raziskovanjih, ki so malone vedno škodljiva, najmanj pa za zveličanje brezplodna. Medtem ko si prizadevajo prodreti neprodne skrivnosti, se izgube v svojih miselnih sporedih in se oklenejo v tistem trenutku samo zmote, ko si domišljajo, da so Bogu iztrgali skrivnost. To je plod prizadevanj, ki se z njimi izživljajo pod solncem. Mislimo sami nase, na svoje dolžnosti, na strogi odgovor, ki ga moramo dati za svoja dejanja in besede. Toliko je tega, s čimer se moramo ukvarjati in izpolniti ves čas: samo zato nam je dan.

Lamennais.

Legenda o satanu.

,V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Bog je bila Beseda. V njej je bilo Življenje in Življenje je bilo Luč ljudi.¹

Tisočkrat že je satan izrekel tiho zase ta sveti izrek in pri tem bljuval žolč in ogenj.

Ta dan je imel veliko dvorsko zborovanje; iz vseh delov sveta je bil dal poklicati svoje zveste služabnike, da bi mu po stoletjih marljivega dela dali odgovor ter poročali, kako so gospodarili na zemlji. Čulo se je, kako puha in piha in sika nestrpno krdelo pred peklenскими vrati.

»Vstopite,« je zakričal satan; nad nekim črnim breznom so se odprla temna vrata. Od vrtinca, mrzlega kakor led, spremljane so se zagnale legije demonov² v odprtino ter se zdolaj ponižno vrgle pred svojim mojstrom v žareči prah pekla.

Satan je pregledoval njih število in njegovo oko je z veseljem počivalo na bližnji gručici dobro oblečenih odličnih višjih hudobcev, ki so, kakor je bilo videti, pripadali k najboljšim družinam njegovega kraljestva.

»Pristopite bliže, ve moje najljubše hčere, sedmere Smrtne pregrehe. Prav pristrčno vas pozdravim. Dvignite vendar svoje ljubeznive glave, da vas bom mogel videti. Zares, zrastle ste in še lepše ste postale. Kako slep je človeški rod, da vas ima za grde. Toda prav je tako: davno, preden vas ljudje spoznajo, naj cepetajo v vaših mrežah.«

Satan se je smejal s svojim škrbastim smehom. Smrtne pregrehe so se ž njim vred smejale ter pristopile bliže, v plameneče okrožje peklenškega prestola. Grozansko lepe so bile hčere ljubljenske črnega princa. Ustnice so imele rdeče kakor sveža kri, kakor razbeljeno železo žareče oko, ponosno čelo in roke mehke kakor baržun ali žamet.

»Kaj ste ve storile za moje kraljestvo in kaj zoper Besedo?«

»Me smo storile človeka za sužnja svojega trebuha,« so rekle Počutnost, Lenoba in Požrešnost, »izsesale smo mu mozeg iz kosti, možgane iz lobanje, upihnile smo svetlobo njegovih oči, naredile smo ga za žival.«

»Dobro tako... dobro tako...«

»Me pa,« so se tekmovaje oglasile Nevoščljivost, Ošabnost, Skopost in Jeza, »me smo še več dosegle! Sejale smo sovraštvo, nezaupnost, obup; upor in zate, o gospodar, smo žele umor, poboje, izdajstvo, razpor, vojno in opustošenje. Nahujskale smo brata zoper brata, ljudstvo zoper ljudstvo, iz rodovitnih dežel smo naredile puščave in cele narode smo izročile Smrti.«

»In vendar zmaguje Življenje v imenu Ljubezni,« je zaklical neki kovinast glas iz daljave.

Satan se je zdrznil; obrne se na stran:

»Kaj pa ste ve storile zame, ve moje Šibe človeštva, in kaj zoper Besedo?«

Ličinkam podobne postave se vzdignejo iz prahu: Kuga, Nalezljive bolezni, Lakota in Beda. Strašansko zoprn smrad jih je obdajal in bilo jih

¹ Pričetek sv. evangelija po Janezu. Beseda je Večni božji Sin, ki se je učlovečil. — Prip. prev.

² Demon iz grškega *daimon*; pri starih paganskih Grkih = nižje božanstvo; pri kršč. pisateljih = zli duh, hudobni duh. *Satan* iz hebrejščine (*sathán*) = protivnik, sovražnik Boga in ljudi, hudič. — Z nazivom »satan« označuje pisateljica v tem poglavju poglavarja hudobnih duhov; z izrazom »demoni« pa njemu podložne hudobne duhove. V sv. pismu se imenuje poglavar hudih duhov tudi Beelzebub. — Prip. prev.

je tako grozno pogledati, da je bilo hudiča samega strah: »Kaj ste ve storile za moje kraljestvo?«

Kuga, Lakota in Beda zapoje strašno žalostinko: »... Morile, morile, morile smo. — Smrt je trudna... trudna... trudna...«

Satan je metal iskre.

»Kaj naj počnem z mrtvimi trupli? — Kaj ste storile zoper Besedo?«

»Gospodar,« so težko sopihale ličinke, »me smo ljudi v obup spravile, naučile smo jih kleti Boga in življenje!«

Spet je zadonel neki glas od daleč, od daleč: »Pa vendar zmaga je v božjem Imenu Upanje nad Obupom!«

»Prekleti jasnovidec,« je pihal jezno hudič. In doda rahleje: »Vi vsi Mali greh, pristopite bliže, kaj ste vi storili za moje kraljestvo?«

Armada majhnih, kakor iskre švigajočih hudobcev je omrežila prestol.

»Jaz... jaz...«, je klepetala Žlabudravost, »hi, hi, milostni gospodar, jaz sem poslušala pri vseh zaprtih vratih, zle novice sem raztrosila na vse štiri vetrove. Skrila sem se tudi pod talar in ornat in pod njim marsikako zoprno zagodla Besedi, toliko časa sem sukala in sprevrčala njen Zmisel, da se je onesvestila, hi, hi.«

»Onesvestila se je, umrla pa ni,« je grajal satan.

»Visoki gospod, vstej mi v dobro in pripiši meni obrekovanje, izdajstvo.«

»Ne lišpaj se s tujim perjem,« zakliče jezno predrzna suha postava, »to je bilo moje delo in ne tvoje. Jaz edina, visoki gospod, morem umoriti Besedo, zakaj jaz vladam svet, jaz, Laž!«

»Fit, fit,« se je zaničljivo ponorčevala neka tovarišica brez kosti, »tvoje pošteno ostudno obličje vzbuja dandanes strah sodrgi tamkaj zgoraj, le prelahko ti pridejo ljudje na sled. Jaz, Hinavščina, več dosežem.«

»Tudi ti si se preživela, tvojo krinko prepozna danes že vsak otrok,« je ljubosumno pripomnil kakor vreteno suh trd hudobec, »jaz pa vem, kako je mogoče počasi, toda gotovo Besedi priti do živega. Vrtati, vrtati je treba v vseh sklepih, v vseh kotih človeške volje, vrtati, dokler se vse ne zgrudi v sebi.« Pri tem se je kakor nit tenka postava vrtela okoli sebe, dokler ni dobila obike odčepnika. »Jaz,« je le-ta suhi hudobec sikajoč zabičaval, »jaz razmehčam vsako moč, omajam vsako vero, pristrižem vsako pero, jaz, Dvojba, morim Besedo.«

»Ti nič ne moriš,« je zasoplo vreščala neka zapoznala čarovnica, zamahnila je z metlo le enkrat in že je potisnila na stran krdelo Odpustljivih grehov. »Visoki knez,« je momljala in pri tem neprestano vihtela in mahala s svojo metlo naokrog, »da me nočes šteti med svoje preblagorodne hčere, je grenka krivica. Jaz ima več službenih let kakor vi vsi ostali. Jaz sem že delala v tvoji službi, ko drugih še sploh ni bilo. Marsikateri učenjaki me imajo celo za tvojo mater. He, he! Ali se nisem jaz kot prva borila zoper Besedo. Ali nisem zažigala grmad v njenem imenu, ali nisem mučila otrok in zastrepila studentov, ali nisem iz angelov naredila zločincev in ali nisem zločincev dvignila med bogove? Ali nisem Besede storila mrzke ljudem ter je spravila na sramotni steber? Zdaj jo pa imam ujeta za vselej, jaz, Praznoverje ali Vraža?«

»Že dobro, že dobro, tudi nisi tako neumna, stara Harpija³,« se ji je priliznjeno dobrikal satan. Toda spet je zadonel glas iz daljave: »Ni res! Beseda je prosta, Véra jo je rešila vseh spon.«

Pri tem se je izvila iz dna noči jasna, visoka postava, redko lep mladenič je vstopil. Kakor iz granita izklesano je bilo njegovo obličje in

³ Harpija, grško haryja = vihra; Harpije = boginje viharja po starogrškem bajeslovju. — Prip. prev.

okamenen tudi izraz neznanskega trpljenja, ki se je zdelo na vek vtisnjeno v njegove poteze, brez solza in brez upanja. Mladenič je imel povešene težke veke, ko ga je nagovoril hudič:

»No, brat Lucifer^a, kaj si ti delal za moje kraljestvo, odkar se nisva videla? Dozdeva se mi, da je to že dolgo. Ali ni bilo zadnjikrat tedaj, ko si zasadil drevo spoznanja v raju Edenu in me nato vtihotapil vanj v obleki kače? Kaj si ti storil zoper Besedo?»

Lepi, mračni mladenič je s težavo dvignil očesne veke. Zona je spreletela visoki zbor. Zadaž za vekami ni bilo očesa. Šop zelenih žarkov je šinil iz praznine.

»No, Lucifer, ti oslepljeni svetlonosec, kaj si storil zoper Luč?»^b

»Poslednje orožje sem skoval.« Lucifer stegne svojo ozko roko odprto nasproti satanu: »Kaj vidiš?»

»Drobceno črno znamenje.«

»In to znamenje je tvoja zmaga!«

Satan se je smehljajal neverjetno.

»S pomočjo moje svetlobe boš gledal v bodočnost.«

Tako je govoril Lucifer. Pri tem je svoj šop žarkov naravnal na zemljo ter začrtal okoli satana magični^c krog.

»Kaj vidiš, brat?»

»Vidim, kako se na stotine takih znamenj zbira v dolgo vrsto. Vrsta postaja vedno večja in zmerom mogočnejša, vije se okoli vse zemlje ter jo prepasuje s širokim črnim trakom. Trak se razširja v velikansko mrežo, ki že prepleta vso zemljo. Mreža napolnjuje doline, gladi gore, veže deželo z deželo, človeka s človekom.«

Tako daleč je govoril satan, ko je opazoval; toda rjoveč od besnosti se prekine: »Ali ni to izdajstvo, izdajstvo nad mojim kraljestvom?»

»Glej dalje,« reče ukazovalno Lucifer.

In hudič je ubogal in gledal dalje: »Čudno, čudno, črna vrsta oblega gradove, ruši njih temeljne zidove, spenja se kvišku zoper katedrale; že valovi preko križev na zvonikih, padajo, padajo ponosne katedrale, padajo kakor drevje pod sekiro, mogočni gradovi se rušijo v prah.«

Satan se je penil od navdušenja.

»Dalje,« zaukaže svetlonosec.

»Vrsta stopa kvišku k nebu, strga pečate svetih vrat; potres požre bogove, v visokem valu se obrne črna vrsta nazaj, objemajoč ljudi, napolnjuje jim ušesa, usta, ne vedo nič več o zmislu Besede, Besede nič več ne poslušajo. Milijoni glasov črnega valovja bučijo okoli človeka, on sicer pljuje proti tej črni navlaki, toda smatra jo za Besedo... Človek je postal gluhi in slepi, zakaj med njim in srcem sveta stoji kakor zid črno valovje. Pač pozna zdaj človek zadnje skrivnosti stvari, nič več pa ne ve o Zmislu, ki je ustvaril stvar. Laž vlada na svetu, človek jo pa imenuje Spoznanje. Beseda umira v človeku, zadušena od črnega valovja. Luč ugaša, ljudje ne zapazijo tega. Mrtva je Beseda, svet je moj!«

^a Lucifer (latinska beseda lux, lucis = luč, svetloba, fer = noseč, nositelj, noseč); pridevnik lucifer = svetlonosen, samostalni Lucifer = zvezda danica, pri starih Rimljanih. S tem izrazom so stari krščanski pisatelji označevali Kristusa, ker je prinesel najbolj jasno luč razodetja; pozneje so pa dali ime Lucifer tudi najvišjemu upornemu angelu, ki je bil še druge zapeljal, da so odpadli od Boga; izraz Lucifer = svetlonosec, bi pomenil izredno odlično naravo upornega angela. V tem primeru je Lucifer isto bitje kot satan ali hudič = poglavar hudobnih duhov. Nemška pisateljica pa naziva s tem imenom drugega odpadlega angela, ki je sicer med najvišjimi hudobnimi duhovi, toda še podložen. — Prip. prev.

^b Luč pomeni tukaj Večno božjo Besedo.

^c Magičen = čarovniški od grške besede mageia, lat. magia = čarodejstvo, čaranje. — Prip. prev.

Satan je besnel v strašnem, v radostnem sovraštvu:

»Daj mi to znamenje, brat Lucifer. Celo svoje kraljestvo ti dam za to znamenje!«

Oslepljeni svetlonosec je povetil svoje težke veke nad svojima šopoma zelenih žarkov. Zdelo se je, da se nenadoma obotavlja.

»Daj mi ga, prodaj mi ga,« je silil satan vanj: »Čemu bo neki tebi to smrtno znamenje...«

»Ž njim hočem pogasiti svoje hrepenenje po JHM!«⁷

To je bil smrtno bridek vzdih, s katerim je odvrnil Lucifer. In nato je oslepljeni vrgel z vso močjo na zemljo neznatno črno znamenje.

Ta dan je iznašel siromašen človek tiskarstvo!

P. ROMAN:

Dekla Lucija.

Povest iz vsakdanjega življenja.

Lucija služi.

Da ne bo kdo rekel: je obetal, da napiše zgodbo o »dekli Luciji«, pa dekle nikjer ni. Zakaj ni samo dekla tista, ki služiti gre v mesto, k gospodi in v tujino. Tudi na vasi so dekle, ki služijo z ljubeznijo, za malo ali celo nič denarja. To so tete, ki jih svet večkrat tako malo ceniti zna, ker ne ve, kaj dela. To so tiste žene-neporočene, ki imajo prav zato še veliko neoddane ljubezni, ki jo žejnim točijo, brezdomcem dajejo in neštetim otrokom nesebično poklanjajo.

Modro je rekel nekoč izkušen in dozorel mož: »Blagoslovljene ve žene, ki niste nikoli rodile in ste iz volje ali neodvrnjene ljubezni seme ostale. Kako so Vaše roke dobre, kako so ta srca čista in deviška vsa bogata. Bog sam vedi, koliko mater nadomeščate, koliko modrosti ste že razdale, ko Vam zato tako malokateri hvalo ve in hvaležnost pozna.«

Naša Lucija je iz volje tako ostala. Marsikateri snubec je eno in dvajsetletno prav resno povprašal, kako in kaj misli. Pa je Lucijin odgovor bil vedno tako odločen, da si je še enkrat redko kdo upal priti.

Bila je res lepa in vsa cvetoča. Neka milina je bila razlita po njenem obrazu, v očeh, ki so bile tako nedolžne kakor poljskih cvetlic nežna lepota, je počival tolik mir, da se je zdelo, da ga nobena stvar ne more porušiti. In še njena čista vedrost, ki je imela za vsakega in vselej dobro besedo. Kdo bi je ne imel rad. Celo matere, ki so imele sinove prav v starosti, da se poroče, so si na tihem želele, da bi Lucija prišla v hišo. Četudi je sicer vsaka mati ljubosumna na svojega sina, so pri Luciji kar nehote čutile: tudi za me, za staro bo dobra.

Lucija pa se je vsemu izumikala. In če je kdo začel kaj prigo-varjati, je dobila za čuda resne in stroge oči, da je človek moral kar umakniti pogled in je prišel v zadrego. Največkrat je pa odgovorila, da ima že svojo družino: očeta, Rozko in Tončka.

Tonček in Roza, ki ju je ona vsebolj sama vzgojila kakor oče, sta lepo doraščala in bila v veselje njej sami in v nemajhen ponos očetu. Oče se je bil navadil, da v Luciji ni videl le svojega otroka, imel jo je za sebi enako in celo nekaj posebnega spoštovanja je imel do nje. Vse,

⁷ Črki IH sta menda okrajšava hebrejskega imena Jahve (Bog), kaj pomeni M, nisem mogel dognati; izraženo je pač hrepenenje po gledanju božje lepote, kar je izgubil uporni angel. — Prip. prev.

kar se je le malo tikalo hiše, je vprašal njo in se vedno tudi po njenem nasvetu ravnal.

Tako je njen svet bil ustaljen na zunaj in urejen tako, da nihče ni slutil njenih notranjih bojev. Zakaj tudi Lucija jih je poznala. Marsikdo meni, češ, da je samo njemu težko, zato, ker drugi okoli njega znajo svojo notranjost bolj obvladati kot on. Nikoli ne pomisli stare resnice: nihče ne more dati, česar sam nima. Kako bi naj Lucija bila radost tolikerim, modrost svojim domačim in še neštetim v vasi, da se ni do tega prikopala v trutih in naporu. Res je premnogo, kar človek ima, dar božje roke, vseeno pa se mora vsako srce še posebej truditi, da ti darovi tudi dozore. In Lucija se je trudila in je to nalogo kaj resno vzela. O, tudi ona, Lučka in zdravje oči, je trpela, tudi ona je imela živo srce, ki je znalo ljubiti in še kako ljubiti. Pa je prišla prva velika bolečina: materina smrt, nato pa skrb za Rozko, za Tončka. Kdo bo, če ne ona? Kdo se bo brigal zanj. Imela je sicer dobroto ljudi ob strani, toda to tako rado hitro splashni. Hrepenela je tedaj, da bi šla v samostan. S temi skrbmi so te misli morale izginiti, kakor beli sneg izgine iznad tople zemlje, ki se v življenje in novo delo prebuja. Razumela je, da je sedaj njen samostan njihov dom. Ko je nekoč vprašala patra spovednika, če je prav storila, ji je odvrnil: »Prav, mar ne veš, da se pravi otrokom služiti, tudi Bogu veselje delati. Zapomni si: Kdor pa za svoje domače ne skrbi, naj ti bo kakor pogan in očitni grešnik.« Poslej ji je ta beseda bila v tolažbo v urah, ko je srce zahrepenelo daleč, daleč. Razumela je vedno bolj, da ima Bog z vsakim srcem čisto svoje načrte. Enemu dá družino in tisto ljubezen, ki jo domačnost tako bogato nudi. Drugemu tudi čisto po božje in skrivnostno tudi druge misli in sile dá, da drugače in po svoje občuti. Tudi takemu srcu pošlje ljubezen na svoj način, zakaj srce brez ljubezni umre, in to srce se potem použiva v žrtvi, v odpovedi, in vendar ljubi, celo zelo ljubi, ne najde uresničenja, pa je vendar po svoje srečno in hrepeni v onostransko srečo, ker ljubezen edina ostane in zadnje usovršenje najde.

Lucija je ljubila. In v to ljubezen, ki je bila že kar od početka z odpovedjo obdana kot močen zid, je vpletala skrbi za nešteto bolečin. Vsi, ki so prihajali k njej, so našli odprto to dobro srce, ki je skušalo vse razumeti in biti vsem v tolažbo. Sama je v tem moči iskala in še delček sreče. Tisto, kar ji je nekoč spovednik rekel: »Angela ne boste dobila nikoli za moža,« si je globoko vtisnila v srce. Zakaj razumela je, da preveč zahteva in vse preveč visoko sanje gredo. Manj pa zahtevati ni mogla in ni hotela. Kakor v vseh drugih rečeh nekaj posebnega, tako tudi v tem. Ne da bi se tega zavedala v polnem obsegu. Vedela je le: Če bi ljubila, hočem ljubiti moža, ki je nekaj izrednega; ker takega ne poznam: ljubim, kar ljubezni potrebuje... Otroke, bolehnne, stare, nevedne, zapuščene, sirote, nesrečne. In teh je mnogo. In tako so žejni ljubezni. Zakaj bi ne dala! Meni še vedno dovolj ostane. O, ljubezen je močna, je silna in vsa se razda in je pri tem vedno bolj bogata.

Ne moremo prenašati, če nas ponižujejo; za vsako ceno hočemo, da nas hvalijo in spoštujejo. Zapeljani od ničevega privida o dobrem glasu pozabljamo na Boga in njegove nauke in plačila, ki jih obljublja ponižnim. Nenavaden uspeh ponosa, ki vedno živi na dnu našega bednega srca! Kaj so ti mar sramota, krivica in obrekovanje? Odkod to, da te tolikanj navdajajo z grenko skrbjo in hudo jezo? Mar misliš, da imaš dovolj pravih pomočkov, dovolj upanja na usmiljenje?

Lamennais.

Otrokov prostor za življenje.

Sedanja vsestranska stiska je otroku prostor v življenju zelo utesnila. V vseh ljudskih slojih se pojavlja skrb, kako pridobiti ali kako zagotoviti prostor v življenju vsaj sebi, zato se porabljajo vse moči, ne ostaja več časa, ne moči, ne sredstev, s katerimi bi se živili in vzgajali še otroci.

Ta malodušnost pa ovira naravni razvoj družine in narodov. Zato je treba, da tej malodušnosti, temu strahu pred življenjem pogledamo v oči, da si ogledamo, koliko je v gospodarskem in v socialnem položaju res utemeljena in s katerimi sredstvi bi se dala odpraviti.

Ko pretresamo to, moramo razdeliti ljudi v razne skupine. V prvi skupini so tisti, ki še zase nimajo več niti najpotrebnejšega, ki so v življenju »pod kolesi« in ki pri današnjem poteku in razvoju stvari sploh nimajo več upanja, da bi se izkopali še navzgor. Ti so docela odvisni od družbe, za vsakega njihovega otroka mora skrbeti izključno družba.

V drugi skupini so ljudje, ki se otrok boje zato, ker si v svojem socialnem položaju niso v svesti, ali bi mogli zrediti in vzgojiti otroke docela z lastnimi močmi in sredstvi in vedo, da bi v družbi ne dobili opore v potrebi. Ti uravnovešajo le z naporom in s težavo svoje gospodinjstvo, bodisi da so njihovi dohodki res premajhni, bodisi da njihovo gospodinjstvo ni dobro in spretno. Tudi ta razlog namreč zelo pogosto uničuje socialni položaj družin. Temu je mogoče odpomoči z zboljšanim smotrenejšim gospodinjstvom, ki štedi vrednote in jih skrbnejše uporablja.

V tretji skupini pa pravega razloga za življenjsko malodušnost sploh ni. Tu je malodušnost samo odsvit vsesplošne krize. Ni zaupanja več, strahijo se, staviti mladino v to trdo, težko življenje. Saj pritiska vseobča kriza na vse človeštvo, ne samo na ubožce, ki trpe pomanjkanje in edinščino tudi ne samo na srca, ki v njih podžiga večji ogenj ljubezni, marveč pritiska tudi na trdosrčne bogatine, ki jih navdaja s strahom in z bojznijo, pa če tudi to celo sami sebi taje.

Prav zato pa, ker malodušnost in brezup tako raste, da prehaja že skoraj v ljudsko psihozo, prav zato tem bolj hočemo in moramo, da si določimo, kako in kje vsak moremo, da pomagamo, rešimo.

Prvo skupino je izpodkopal krivični socialni red. Tej more pomagati samo novi socialni red, izveden po zakonu božjem. Dotlej ji dolguje družba, ki je sedanji socialni red zagrešila, vso oskrbo in pomoč, poleg telesne, še zlasti duhovno, da ti ubožci v grozni preizkušnji moralno in duhovno docela ne propadejo, da ne postanejo za človeštvo živ vir gorja in groze. V večji nevarnosti so kakor drugi, ker jim ni dana dobrota dela.

Tudi v drugih skupinah ne gre vdajati se prelahkomiselnemu optimizmu, češ, »bo že kako šlo«, marveč moramo tudi sami storiti vse, kar se da, da praktično odstranjamo vzroke in povode življenjske malodušnosti, da porabimo vsa sredstva, ki so nam dana, da človeku prostor za življenje zopet odpremo; razširimo.

Prvo praktično sredstvo zato je, da dobro gospodarimo, da s spretnim, skrbnim gospodinjstvom vrednote, katere imamo, štedimo in jih čim popolneje uporabljamo. Seveda mora žena gospodinja biti zato sposobna in morajo sodelovati vsi družinski člani. Nobeden izmed njih naj ne troši in razsipa, kar gospodinjstvo s trudom in skrbjo zbira. Zato pa sta tudi mati in hči moralno dolžni, da se hči-dekle gospodinjstvo dobro izuri, preden gre v zakon, to je nujno prav tako kakor je nujen tudi določen gospodarski temelj, kadar se sklepa zakon.

Dobro gospodinjstvo se vodi vestno in skrbno po vestnem in skrbnem gospodinskem načrtu. Gospodinski načrt novega gospodinjstva pa mora upoštevati tudi rast družine, mora upoštevati otroke. Navadno se ureja novo gospodinjstvo samo v misli na dva, češ, prihodnost je tako negotova. Ta lahkomiselnost pa nalaga pozneje dostikrat marsikatero finančno žrtev, če je treba v naglici preurejati gospodinjstvo, dostikrat se tudi gospodinjstvo rajši odreče otroku, kakor pa bi se podvrglo nenadnim spremembam in žrtvam.

Če pa se novo gospodinjstvo takoj izkrajaja uredi v misli na rast, na otroke, tedaj se prepreči marsikatera težava, marsikateri povod malodušnosti.

Praktično je znano, da se kuha za dve osebi dražje kakor za več, da se izplačuje majhno gospodinjstvo manj kakor veliko, ako se vodi oboje enako dobro vestno in skrbno. Isto je dognala znanost. Poizkusi v institutu za gospodinsko znanost v Berlinu izkazujejo, da stane pri enakih pogojih kosilo za eno osebo 100%, za drugo osebo 74%, za tretjo 65%, za četrto 63%, za peto 59%.

Stroški za osebo se zmanjšujejo, če kuhaš za več ljudi, ker stroški za kurjavo, posodo, jedilno posodje, pribor, perilo in delo ne rastejo sorazmerno s številom oseb. Za otroka so stroški za prehrano odkrajaja sorazmerno še dokaj manjši in rastejo le polagoma do polne višine, tiste, do katere segajo stroški za prehrano odrasle osebe. Podobno je s stroški za druge življenjske potrebščine.

Gospodinski izdatki za male otroke so tedaj manjši kakor za odrasle osebe. Večje pa so in računsko neprecenljive vrednosti zahteve na materino delo in na njeno čuječo navzočnost ali na navzočnost in delo njenih namestnikov. Ko pa otrok raste in postaja samostojen, se te zahteve manjšajo, večajo pa drugi — gospodarski izdatki. Načrt novega gospodinjstva mora biti zgrajen v misli na to vse. Hraniti mora zvesto v skupnem prostoru za življenje delež otrokom. Če ko se opremlja stanovanje, naj se opremi tako, da more priti vanj in bivati v njem tudi otrok. Namesto reči, ki stanovanje pač povzdignejo, da postane imenitnejše, razkošnejše in prijetnejše, pa je stanovanje prijazno in domače, tudi če jih ni, kakor n. pr. mnogi zastori, preproge, pregrinjala, draga steklenina, servisi in vaze, namesto teh naj se gospodinjstvo založi z dobrim in močnim domačim perilom, ki postane družini dragocena last, kadar pridejo otroci in pomaga takrat družino varovati propadanja.

Žalostna dejstva prihajajo na dan, če se preiskujejo gospodinska računovodstva. V Nemčiji so se izvršila mnoga uradna raziskovanja o tem. Število otrok je v družinah, za katere gre, večinoma samo po dvoje, vprašanje po gospodinjstvu družin z mnogimi otroki niti ne pride na vrsto, vendar je razvidno, da gre med nižjimi sloji — nižjimi po dohodkih — v družinah z otroki tako velik odstotek dohodkov za prehrano, da ostane le malo še za stanovanje, kurjavo in razsvetljavo, za obleko in perilo in za vse drugo.

Snov iz gospodinske statistike, ki jo je velika dunajska tvrdba skrbno zbrala, navaja, da se izda pri dohodkih 1500 Din in štirih osebah 66% za prehrano, za perilo in obleko 7%, ostalih 19% se porazdeli na vse drugo, na kurjavo, razsvetljavo, stanarino itd. in morajo s tem biti krita tudi vsa popravila, pota in vsi osebni izdatki. Taki podatki pretresljivo podajajo sliko o odpovedi vsakemu življenjskemu ugodju.

Dragoceno statistično gradivo o premembah, ki se v gospodinjstvu izvrše, ko prihajajo vanje otroci, je zbrano v državnem statističnem uradu v Berlinu. Tam je n. pr. statistika iz 218 delavskih gospodinjstev s povprečno enakimi dohodki letnih 60.000 do 72.000 Din in z otroki pod 15 leti, in sicer:

23 gospodinjstev brez otrok, 59 gospodinjstev z enim otrokom, 78 gospodinjstev z dvema otrokoma, 35 gospodinjstev s tremi otroci, 23 gospodinjstev s 4—6 otroki. Vsi žive v velikih mestih. Iz nje je razvidno, da z večjo družino rastejo izdatki za prehrano in padajo izdatki za druge življenjske potrebščine. Vendar pa morejo biti vseeno pri večjem številu otrok tudi izdatki za prehrano, ki pridejo na posameznega, tudi doraslega člana, manjši, kakor v drugi manjši družini, četudi so skupni izdatki za prehrano v večji družini večji. Morajo se pač deliti na več delov. Izdatki na osebo se od družine brez otrok do družine s 4—6 otroki znižajo za 36%. In nadaljnja porazna dejstva! Družina s šestimi otroki more izdati za stanovanje mnogo manj kakor družina, ki je samo iz moža in žene brez otrok, dasi je potreba onih toliko večja. Enako je s stroški za obleko in opremo, za kurjavo in razsvetljavo, za oddih in razvedrilo, za občevarje in darila, za šolo in izobrazbo, za zdravje itd. In od vseh teh izdatkov si jemlje delež tudi družba v obliki javnih dajatev, davkov, trošarin in doklad. Za skrb za zdravje more izdati teh šest do osem oseb skupno samo dve tretjini tistega, kar moreta izdati zase ona dva človeka brez otrok. Za kurjavo in oskrbo stanovanja in za stanarino smejo porabiti izključno samo manjše vsote. Ko si predočamo te številke, prihajamo do jasnejše slike, kako zelo družini niža večje število otrok »prostor za življenje«.

Te in slične statistike ugotavljajo zaporedoma, da z navadno povprečno plačo, s katero še dosti dobro izhaja družina treh glav in če porablja cenejša živila, tudi štirih glav, družina petih ljudi izhaja le še iztežka; za šest ali več ljudi pa z njo ni več mogoče pokriti niti samo potrebnega števila kalorij, tudi ne s krompirjem, ki je najcenejše živilo. Kruh je tu luksuz. Družine, ki imajo veliko otrok in nimajo večjih in tudi ne stranskih dohodkov, si morajo tedaj pritrpati pri najnujnejših življenjskih potrebščinah. Posledica so nezdrava stanovanja, slaba, nezadostna prehrana in obleka, bolezen in beda, telesna in duhovna, moralno propadanje itd., kar vse odteka odtod po nevidnih žilah v družbo nazaj.

Če ne pride socialna pomoč, si poizkušajo take družine večkrat pomagati tudi s tem, da gredo za možem očetom z doma služiti še mati in otroci.

Iznova se nam razgalja tragično dejstvo, da zadoščajo povprečni dohodki le za družino, ki ostane majhna, da pa mora mati velike družine, ki je itak kot mati in gospodinja že težko obremenjena, tudi še za kruh neposredno služiti zraven. To nasilno potiskanje z doma v delo za kruh občuti mati v vseh slojih nepopisno bridko. V vseh statistikah se sledi, kako je materi malih otrok ljubše vsako tudi slabše delo, ki ga more vršiti doma, kakor pa celodnevno delo izven doma v tvornici.

In znova je pred nami resnobna, upravičena zahteva po odpomoči. Družba, ki se mladi in obnavlja iz družin in otrok, dolguje tu vso potrebno podporo, tako v obliki davčnih oprostitvev, otroških doklad za posameznega otroka, tem višjih, čim več je v družini otrok, v obliki ugodnosti pri vožnjah na vlakih in ugodnosti v šoli. Družba dolguje, da izravna socialni položaj družine, ki za družino samo ni več znosen, kajti z delom za družino se zdravi družba sebe samo.

Kjer vlada greh, ni veselja. Nobenega veselja ni v človeku, čigar misli, čustva in stremljenja niso povsem prilagojena redu ali resnici in volji božji. Ne, mir je samo za otroke božje: uživajo ga sami v sebi in razširjajo na druge. Teče tako rekoč iz njih srca kakor tiste reke, ki so se pretakale skozi srečno bivališče našega prvega očeta za časa njegove nedolžnosti.

Lamennais.

Beseda božja in življenje.

»Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vso močjo in vsem mišljenjem.« (Lk 10, 27.)

Krajše pa vendar isto je izrazil sv. Frančišek Asiški z besedami: Moj Bog in moje vse! Ta izrek pač vsakdo pozna, veliko vprašanje pa je, koliko ljudi te lepe besede do dna spoznava in umeva. Oglejmo si ga nekoliko bližje.

Moj Bog in moje vse pomeni, da moramo z Bogom začeti in z Bogom dopolniti vsako delo. Z Bogom začeti vsako delo pomeni, da moramo začeti vsako delo z dobrim namenom, da ga začenjamo ne zaradi tega, da bi si pridobili hvalo ljudi, ampak zato, da bi vršili dolžnost, katero nam je Bog naložil, če tudi je ta dolžnost včasih neprijetna. Z Bogom dovršiti vsako delo pomeni, da moramo med svojim delom večkrat dober namen obnoviti, da nam ničemurnost ali samoljubje ne vzame vsega zaslužnja. Ako hočeš v resnici z Bogom začeti in z Bogom dovršiti vsako delo, tedaj mora tvoja prva misel, ko vstaneš in zadnja, ko greš počivat, biti Bog.

Moj Bog in moje vse pomeni, da po Bogu živimo in po Bogu hrepenimo. Po Bogu živimo, v njem se namreč gibljemo, živimo in smo. To se pravi, da se moramo vedno zavedati, da je naše življenje in nehanje v božjih rokah. Pomeni pa tudi, da se moramo zavedati vedno božje vsepričujočnosti ter da moramo živeti tako, kakor da bi s telesnimi očmi videli Boga poleg sebe. Po Bogu moramo tudi hrepeneti, to se pravi vse naše delo, ves naš počitek mora biti usmerjen v to, da se približamo Bogu, ki je naš zadnji cilj in konec. Kdor v resnici hrepeni po Bogu, ta se zaveda, da so vse zemске stvari, po katerih tako rado hrepeni človeško srce; da je vse dobro in lepo, le kažipot k Tistemu, ki ima v sebi največjo lepoto in največjo dobroto.

Moj Bog in moje vse pomeni, da moremo hoditi pred Bogom in delati za Boga. Če pravim, da moramo hoditi pred Bogom, to pomeni, da mora biti naše življenje tako, da bi lahko sleherni trenutek stopili pred svojega večnega Sodnika; pomeni, da se moramo vedno in povsod zavedati, da Bog vse vidi in vse ve in da se greha, tudi malega greha, delati ne sme. Delati za Boga pomeni, da moramo vedno pri svojih delih paziti na to, da delamo iz vedno čistejšega namena. Ali se ne zgodi morda le prepogosto, da tudi najboljših in najlepših svojih del ne delaš iz čistega namena, ampak, da pri tem iščeš le samega sebe? Rad moliš, lepo je to od tebe. Pa morda včasih tudi za to, da bi te videli drugi? Daješ miloščino. Tudi to je prav. Toda morda večkrat ne zaradi tega, ker je v ubogem bratu ali sestri podoba božja, ampak le radi tega, da se ubožca znebiš, ali da ne bi o tebi govorili, kako si trdega srca?

Moj Bog in moje vse pomeni, da moraš govoriti iz Boga in prisegati pri Bogu. Ali je tvoje govorjenje res vedno tako, da je vredno pričujočnosti tvojega najvišjega Kralja in Gospoda. Če govoriš s kako odlično osebo, tedaj nedvomno paziš na svoje besede, paziš morda tudi, da ne govoriš kaj spotakljivega vpricho otrok, toda to še zdaleka ni vse. Kako vse drugačno bi bilo tvoje govorjenje, ako bi se živo zavedal, da je tvoj najvišji Gospod in Kralj vedno in povsod pričujoč. Kako hitro bi izginile iz tvojih ust vse tiste nedostojne šale in dvoumni dovtipi, s katerimi pač zabavaš svojo okolico, obenem pa kažeš, da tvoje govorjenje nikakor ni od Boga. Ako bi se živo zavedal, da je tvoj bližnji po božji podobi ustvarjen

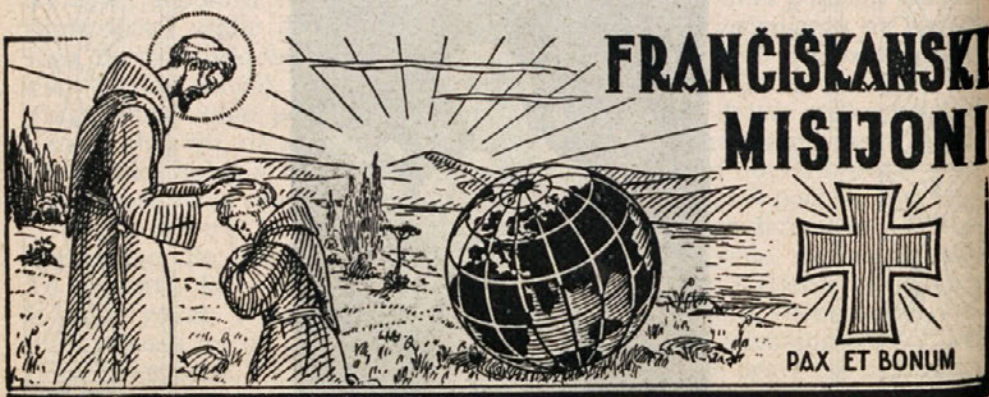
in da Bog želi, da imaš do njega enako ljubezen, kakor bi jo imel do Boga, če bi hodil v človeški naravi okrog, kako silno bi se tedaj moralo spremeniti tvoje govorjenje o bližnjem in do bližnjega. Izginiti bi moralo iz tvojih ust vse opravljanje, laži, morda celo obrekovanje, nikdar ne bi smela priti iz tvojih ustnic hinavska ali zbadljiva beseda. Tedaj šele bi lahko rekel, da je tvoje govorjenje res iz Boga. Prisegati pri Bogu pomeni, da bi ti morala biti prisega in obljuba sveta. Bodisi, da si dal to prisego tvojemu prijatelju ali prijateljici, bodisi, da si dal besedo otroku ali odraslemu. Biti bi moralo tvoje govorjenje tako, kakor pravi Gospod: Da, dá in ne, né.

Moj Bog in moje vse pomeni, da moramo v Boga zaupati in na njegovo moč tudi vse zidati. Zaupati v Boga se pravi, zavedati se in

trdno verovati, da je nebeški Oče tudi tvoj Oče, ki ljubi vsakega človeškega otroka in tudi tebe bolj kakor more katerikoli oče ljubiti svojega otroka. Zaupati v Boga se pravi, da se moraš zavedati tudi v težkih urah, da Bog tistega, katerega ljubi, tudi tepe, to se pravi, da ga obiskuje s križi in težavami, ker ga preizkuša, kakor se preizkuša zlato v ognju. V Boga zaupati se pravi, zavedati se, da si učenec in učenka onega, ki je rekel: Kdor hoče priti za menoj, naj vzame svoj križ na svoje rame. Trpljenje, naj si bo že te ali one vrste, duhovno ali telesno, ima samo ta namen, da nas približa Bogu in stori podobnega božjemu Sinu. Na Boga zidati se pravi, da moraš mirno nadaljevati svoje delo ter iti svojo pot naprej, katerokoli si po svoji vesti in po nasvetu modrih ljudi spoznal za pravo, brez ozira na to, če te ljudje hvalijo ali grajajo, brez ozira na to, če te ljubijo ali sovražijo, da se le zavedaš, da je Bog s teboj.

Moj Bog in moje vse pomeni, da prihajamo od Boga in gremo k Bogu. Kdor se enkrat zaveda, da prihaja vse od Boga, ta se zaveda, da je otrok božji in da so prav tako otroci božji tisti, ki so okoli njega. Zaveda se, da je vse stvarstvo knjiga, v kateri je zapisana pot k Bogu. Vse stvarstvo je odsev božje lepote in dobrote, ker ima ta edini namen, da ti v čutni obliki pokaže nadčutno božjo lepoto in dobroto. Misel, da gremo k Bogu, bi morala biti tvoja najbolj tolažljiva misel, katera bi te naj spremljala vse dni tvojega življenja. Vsako uro, vsako minuto, vsako sekundo smo bližji svojemu Bogu in k njemu gremo. Le tedaj, če boš enako kakor sv. Frančišek Asiški, ob tej misli, da greš k Bogu, čutil mir in srečo, tedaj boš lahko rekel, da razumeš kaj pomeni kratka pa vsebine polna beseda sv. Frančiška: Moj Bog in moje vse.

P. ADOLF:

Spomini iz misijonskega življenja.

Pisala sva v samostan, da sva v potrebi in da naj nama z mašami pošljejo tudi denarja. Toda to pismo ni šlo skozi cenzuro, ker pismo bi bilo izdalo Angleže, da pri nas stvari niso zastoj, temveč le za denar.

Prihodnji mesec sva v zaznamku sv. maš, ki sva ga poslala kakor navadno v samostan, zapisala pri vsaki maši, seveda po latinsko, »opravi sem sv. mašo zase«. Cenzor ni mogel opaziti, še manj pa razumeti, da sva midva vseh šestdeset maš opravila zase, in ne na namen samostana, pač pa je to takoj zapazil samostanski predstojnik in nama takoj pisal prav robato pismo. To pismo pa, ker je bilo zoper naju, je cenzura brez ovire pustila skozi.

Midva nisva nič odgovorila, temveč mirno naprej maševala sama zase.

Ker predstojnik ne z grdim, ne z lepim pismom ni bil nič opravil, je priložil za vsakega po en angleški funt. In glej, vsaki izmed naju je opravil deset njegovih maš, drugo pa zase. Drugi mesec je poslal za vsakega dva funta in vsaki je opravil dvajset maš njegovih, deset pa zase. Ko pa je poslal za vsakega tri funte, opravila sva vse sv. maše. Tako sva se sporazumela s predstojnikom kljub vsej angleški cenzuri.

Kakšna pa je bila gorečnost ujetnikov za službo božjo?

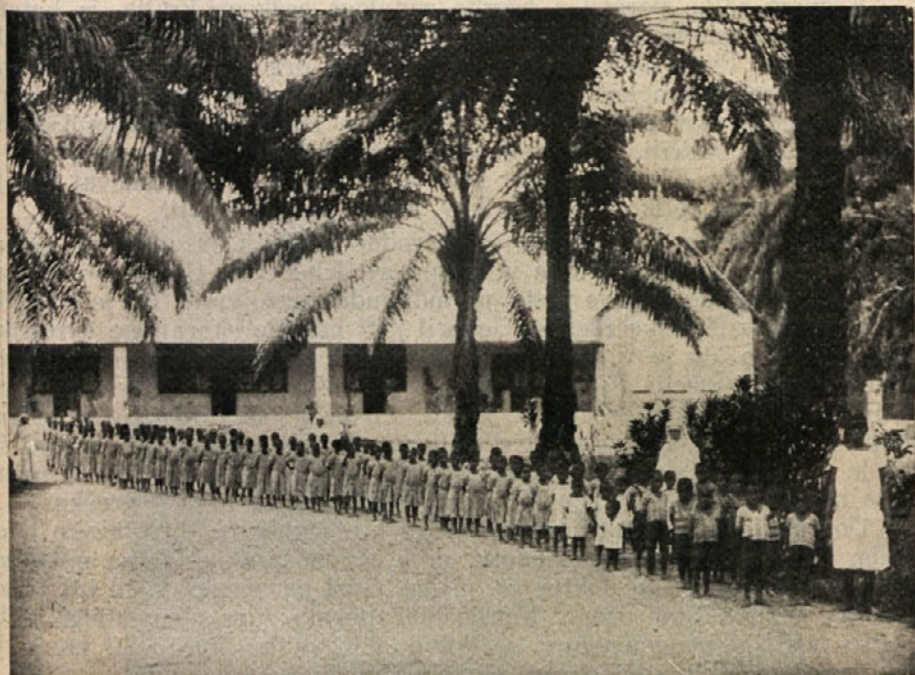
Prve nedelje je bilo v mjuzik rumu prav veliko ujetnikov pri sveti maši. Ker pa služba božja vse prvo leto ni bila redna, ker nismo imeli prostora, in se mnogo katoliških ujetnikov za vero ni zmenilo, obisk svete

maše ni bil velik. Ko pa je bila služba božja čez eno leto v najini sobi urejena, je nekaj ujetnikov ob nedeljah in praznikih prav redno hodilo k sv. maši. Nekateri, katerih pa ni bilo veliko, so za velike praznike, posebno še za veliko noč prišli tudi k spovedi.

K sv. maši so hodili tudi maltežki uslužbenci iz kantine. Ti so bili ves čas, ko so bili v službi v Verdali, popolni ujetniki, kakor mi. Kadar so prihajali v taborišče in kadar so odhajali domov, so jih pri vratih strogo vizitirali.

Od rednih obiskovalcev službe božje pa moram omeniti nekatere z imenom.

Na prvem mestu je bil g. Bojmker (Bäumker), nadporočnik nemške mornarice, sin univerzitetnega profesorja v Monakovem. Hodil je redno

I. Mali črni izletniki zapuščajo svoj kolegij v Basoku.

k sv. maši in večkrat na leto k spovedi. Kakor je bil njegov oče zgled katoličanom v domovini, ravno tako je bil njegov sin zgled ujetnikom na tujem.

Drugi redni obiskovalec službe božje je bil cesarski princ Franc Jožef Hohenzolrnški, sorodnik bivšega nemškega cesarja.

Nemška cesarska rodovina ima dve veji: eno protestantovsko in eno katoliško. Ud katoliške veje je omenjeni princ. Ime je bil dobil od rajnkega avstrijskega cesarja, ki je bil njegov krstni boter. Ta princ je bil poročnik na vojni ladji Emden. Angleži so bili to ladjo potopili, oficirje in matroze, ki so v boju pri življenju ostali, so pa kot ujetnike na Malto pripeljali. Oficirji so bili v Verdali, matrozi pa v kampu Sv. Klementa. Princ je imel šele 22 let, ko je prišel v ujetništvo.

Ta dva oficirja sta bila edina katoličana med ujetimi nemškimi oficirji. Oba sta bila dobra vernika in sta skupaj hodila k sv. maši. Če je

bil kateri izmed njih bolan, je dan poprej poslal pošto, da ne bo mogel priti k sv. maši.

Princ je v naši »cerkvi« imel svoj klečavnik in več mašnih knjižic. Pred sv. mašo mu je pater, ki je maševal, ponudil blagoslovljene vode, da se je pokrižal, ko se je sv. maša začela. Pri sv. maši je bil, rekel bi, čisto po vojaško. Ob gotovih časih je stal ravno kot sveča, ob drugih je klečal kot svetnik, obnašal se je kakor pri paradi in se ni brigal za nobeno stvar, kakor za mašnika pri oltarju; ta mu je bil med mašo komendant.

Do naju je bil vedno prijazen. Parkrat na leto naju je obiskal v sobi. Ob gotovih časih je prišel tudi k spovedi. Ko pa je bilo vojne konec, je začel hoditi k sv. zakramentom prav vsak mesec.

Ko sem jaz nekaj tednov pred njim zapustil Verdalo, se je prišel poslovit in mi je prinesel v spomin svojo fotografijo.

Kesneje se je poročil s hčerko zadnjega saškega kralja, iz katere družine je več katoliških mašnikov in eden izmed njih je celo redovnik. Sedaj sta princ Franc Jožef in njegova žena, oba prav goreča tretjerednika, ki večinoma vsak dan hodita k sv. obhajilu. To so mi pravili naši patri, ki hodijo maševat v grad Sigmaringen, ki je last te družine in leži na Donavi v južni Nemčiji. Princ sedaj živi v svoji hiši v Monakovem.

V kampu sv. Klementa, kjer sem ob nedeljah redno maševal jaz, je hodilo k sv. maši veliko več ujetnikov, kakor pa v Verdali.

Ko že govorim o ujetnikih, ki so redno hodili k sv. maši, ne smem pozabiti na svojega ministranta v kampu sv. Klementa, Guzija po imenu.

Guzi je bil talent prve vrste, pa tudi čudak prve vrste. Bil je po rodu Poljak, doma iz Nemške Šlezije. Govoril je z lahkoto skoraj vse evropske jezike. Trdil je, da je v stanu naučiti se vsakega jezika za govor in za pisavo v dveh mesecih. Nekoč je stavil v ujetništvu, da se bo v treh urah naučil tristo besed kateregakoli jezika, in sicer tako dobro, da se pri nobeni besedi ne bo zmotil. Predložili so mu tristo japonskih besedi in Guzi je čez tri ure dobil stavo. Izpraševali so ga besede naprej in nazaj in vse navzkriž. Vsako besedo je na mah povedal in brez pogrška.

Dovršil je bil gimnazijo z odliko in bil bogoslovec breslavske nadškofije. Zaradi izredne nadarjenosti ga je g. nadškof poslal na univerzo v Rim, da bi tam postal doktor sv. pisma. Guzi pa, mesto da bi bil zapel sv. mašo, se je v Rimu oženil. Ker je bila njegova žena plemenitega rodu in Guzi učen in nadarjen mož, je dobil takoj veliko službo, ki pa jo je zaradi svojih velikih slabosti prav kmalu zgubil.

Gotovo ste že slišali, da božjastnega človeka vrže božjast prav redno ob gotovem času; enako strese mrzlica mrzličnega človeka tudi redno ob gotovem času; človek, ki ga je ugriznil stekel pes, steče prav natančno ali čez devet dni, ali čez devet tednov, ali čez devet mesecev ali pa šele čez devet let. Prav podobno bolezen je imel moj ministrant na Malti, g. Guzi. Bil je periodičen pijanec, to je, na vsakih sto dni se je redno upijanil.

Bil je vedno prijazen in postrežljiv in pri sv. maši pobožen strežnik. Boljšega, bolj učenega in bolj ponižnega ministranta še nisem imel. V ujetništvu je izhajal prav dobro. Dajal je pouk za nekaj grošev, večkrat pa kar zastoj, in sicer v vseh mogočih jezikih, živih in mrtvih; pa tudi v matematiki (računstvu), v zgodovini in še v drugih vedah. Živel je prav redno, bil je celo abstinent, brez vsake opojne pijače, do gotovega časa. Toda, ko se je bližal njegov nesrečni čas, je postal žalosten, otožen in pobit, postal je tako rekoč bolan in iskal je zdravila. Njegovo zdravilo pa je bila pijača, vino, pivo, najboljša pa žganje. Kolikor bolj močno je bilo, toliko boljše je bilo. Čudno pa je bilo to, da je na pijačo vabil vsakega, kdor je le piti hotel. Pil je sam in pili so drugi, vsi na njegov račun,

dokler je bilo kaj okroglega v žepu. Ko se je streznil, je bil ozdravljen natančno za sto dni, to je, za tri mesece in deset dni.

Ko sem prvič slišal o bolezni mojega ministranta, se mi je ta v srce smilil. Ko pa sem bil njegovo bolezen spoznal, sem rekel: Hvala Bogu, da se je Guzi oženil in da ni sv. maše zapel, ker ta bolezen je neozdravljiva.

Glej, dragi bravec, tako je bilo s sv. mašo na Malti. Prvi mesec je sploh ni bilo, prvo leto je bila v Verdali le včasih, kadar smo dobili prostor, poslednja štiri leta pa je bila redno v sobi, kjer sva midva mašnika stanovala in spala. V kampu Sv. Klementa pa je bila vsako nedeljo.

Vsak vojni ujetnik, tudi katoliški mašnik, je pač prava uboga para.

P. KRIZOSTOM:

Na valovih reke Kongo.

Misijonska postaja Basoko, kjer imajo frančiškanske misijonarke Marijine krasno zavetišče in šolo, je proslavila letos god M. predstojnice na ta način, da je priredila celodnevni izlet v mesto Lukutu. Pa ne smete

II. Parnik je dospel v lukuško pristanišče.

misлити, da je bil to kar navaden izlet, kakor na primer, če človek vzame turistovsko palico v roke in brusi pete od jutra do večera. Kaj še. Mali bazovski črni kobačončki so vse preveč prebrisan, da bi se podali na tako dolgočasno pot. Le poslušajte, kam so jo mahnili!

Zjutraj na vse zgodaj so že stali v dolgi vrsti; kdaj jih je nekaj nad sto. Prožno so jo krenili proti reki Kongo, kjer jih je že pričakoval krasen majhen parnik. Kdo more popisati veselje teh črnčkov. Vriskali so, skakali, ploskali in se vsuli vsi nepočakani na krov, tam pa so sedli na lepe klopi.

Tedaj se oglasi sirena, parnik se strese in se odtrga od zemlje. Da bi videli tisti trenutek naše črne malčke, kako so vsi hkrati odprli svoja usteca z velikim začudenjem, pa že skoraj isti hip so pokazali v zadovoljnem nasmešku svoje bele zobe. Poskakali so na klopi in navdušeno mahali z rokami: »Z Bogom! Na svidenje!«

Parnik je pričel rezati vodno gladino z vedno večjo vneto in se pomikati vedno hitreje. Basoko je že izginilo v daljavi. Vožnja na ogromnem Kongu je zelo prijetna; kamor človek pogleda, povsod sama čudovita lepota tropičnega rastlinstva, nad glavo pa temnomodro nebo brez oblaka. Otroci so skakali in plesali po krovu in prepevali narodne in svete pesmi. Celu uro je sopihal parnik po sredini reke, nato pa se je začel bližati bregu. Breg, ki je bil do tedaj zelena črta, je pričel dobivati določne obrise: med visokimi palmami se je zablestelo mestece Lukutu, ki je zelo važno središče palmskih nasadov in stiskalnic za olje, ki ga pridelujejo iz palm in ga razpošiljajo v ogromnih množinah v inozemstvo. Misijonarji vodijo tu zelo znano tehnično šolo, v kateri se pripravljajo črni mladeniči za delo v tvornicah za olje.

Na bregu je stala gruča teh gojencev, sredi med njimi pater misijonar in nekaj Evropecev. Na krov je stopil generalni direktor tvornic, čigar last je bil mali parnik, in je prišlece prav ljubeznivo pozdravil.

Zopet se je razvila od pristanišča vesela procesija črnih ličk in ročic. Naenkrat se začuje presunljiv krik, zatem pa kričanje in velika zmešnjava v sprednjem delu spreveda. Kaj se je vendar zgodilo? Joj, najbrž je pičila kakega otroka strupena kača? Morda je planila iz palmovega gozda divja zver? Kaj še! Kokoš, nedolžna kokoš je prišla pogledat, kaj pomeni ta ne navadni dirindaj, pa so se je otroci strahovito prestrašili.

Ko je sestra zopet napravila red, je procesija nadaljevala svojo pot proti tehnični šoli, kjer so dijaki priredili izletnikom oficialni sprejem. Zapeli so jim narodno himno, ki so jo krepko spremljali s tamburami in trobentami. Nastopil je nato celo govornik in je v slovesnih besedah pozdravil Mater predstojnico, ki je prišla z otroci na izlet ter ji voščil za god v imenu gojencev; dva najmanjša dečka pa sta ji poklonila ogromen šop bujnega cvetja.

Mati predstojnica se je vsem ganjena zahvalila za tako lep sprejem in je pripomnila, da bo rada pripeljala še večkrat svoje gojence v Lukutu na izlet, pa da pristrčno vabi vse lukuške študente na obisk v Basoko.

Po kratkem prigrizku je vsa ogromna karavana malčkov zlezla v avtobuse in si šla ogledat palmove nasade. Koliko veselega čebljanja je bilo spotoma, koliko začudenih vzlikov in koliko veselega smeha. V krasnem palmovem gaju so si izletniki nekoliko odpočili in skoraj docela izpraznili svoje torbice, ki so bile polne dobrot za lačne želodčke.

Opoldne so bili malčki že na misijonski postaji, kjer jih je čakalo zelo okusno pripravljeno kosilo. Med obedom so jih kratkočasili podjetni gojenci z ginjačimi popevkami in poskočno godbo. Razume se, da izrazov odkritega odobravanja in najpristrčnejšega veselja ni bilo ne konca ne kraja. Radost pa je priklopala do vrhunca, ko so domači gojenci privedli med strmeče malčke ljubeznivo opico, ki se je z otroki veselo igrala.

Končno so nastopili še izletniki s kratko ritmično vajo, katero so domačini sprejeli z gromovitim ploskanjem.

Sonce je začelo polagoma padati za palmove gaje; treba je bilo misliti na povratek.

Izletniki so izrekli še končno zahvalo gospodu direktorju in dobremu patru za vso gostoljubnost, nakar so se podali proti obali, kjer jih je parnik že čakal. Zopet so celo uro vriskali in peli.

Tudi v misijonih ne manjka lepih in prijetnih uric resničnega detinskega veselja.

Sv. Frančišek — ves apostolski.

Sv. Frančišek ni stremel le za tem, da bi s svojimi brati posvečeval lastne duše in jih spreminjal v vrt najlepših čednosti, temveč bil je tudi poln svetega navdušenja za rešenje bližnjega.

Njegova apostolska gorečnost je značilna zanj in za njegove ustanove. Do Frančiškovih časov so se pečali ustanovitelji redov le s tem, da dajo

Nekega dne je zbral učence okrog sebe in jim pokazal križ... Str. 310.

postave, po katerih naj bi se posvetili redovniki dotičnega reda, ki so zato vedno živeli v samostanski tihoti ali v puščavi in opravljali duhovne vaje. Sv. Frančišek pa noče živeti le zase, temveč tudi za druge.

Resnica pa je, da je tudi njega napadla huda skušnjava, da bi namreč zapustil svet ter se podal v tihoto, kjer bi Bogu služil v neprestani molitvi, daleč proč od vseh nevarnosti kipečega življenja. Skušnjava pa je premagal z molitvijo in s pomočjo nasveta, ki sta mu ga dala brat Silvester in sestra Klara. Od tedaj dalje je postal pravi evangelist in apostol z besedo, z

zgleodom in z molitvijo. Prehobil je sela in mesta, hribe in doline — povsod išoč brate, da jih spreobrne in da reši njih duše.

Nekega dne je zbral svoje učence okrog sebe in jim je pokazal križ — znamenje našega odrešenja. Na njem je umrl Učenik, ki ni nikdar miroval: od jutra do večera je iskal izgubljene ovčice. Mi smo njegovi učenci. Ali naj ravnamo drugače? Tako nekako je govoril bratom, jih blagoslovil in jih poslal v svet, da pridigujejo.

Bratje so se razkropili po dva in dva in iskali duše, da jih napolnijo s tolažbo in svetim upanjem. Oblečeni so bili v siromašno haljo in v rokah

Dečki so ju pričeli s kameni obdelovati... Str. 311.

so nosili samo brevir; v žepu niso imeli niti vinarja; pri visokih gospodih niso imeli pokrovitelja. Ves njihov zaklad je bil Bog; Bog je bil njihovo edino upanje in edina tolažba.

Kadar so srečali duhovnika, pa naj je bil bogat ali siromašen, so ga vsikdar pozdravili z velikim spoštovanjem. Kadar so dospeli do kake cerkve, so stopili s svetim veseljem vanjo in so se zgrudili pred tabernakelj in so molili: »Molimo te, Gospod Jezus Kristus, tukaj in po vseh tvojih

cerkvah, ki so na vsem svetu, in te blagoslovljamo, ker si s svojim svetim križem svet odrešil.«

Kogarkoli srečajo na cesti, mu želijo mir. Trudijo se, da poravnajo prepire in sovraštva. Vsakogar želijo vneti za ljubezen in čednost. Če vidijo, kako zvesto jih posluša ljudstvo, če gledajo pred seboj bogate duhovne sadove njihovega dela — tedaj dvigajo polni hvaležnosti in veselja k Bogu svoje roke. Kadar jih pa ljudstvo noče sprejeti, kadar jih zmerja, sramoti, pretepa in zaničuje — se prav nič ne pritožujejo, temveč blagoslovljajo tiste, ki jih proklinjajo in potujejo dalje, proseč Boga za one, ki jih niso hoteli poslušati.

Vsak pa, ki jih vidi, se čudi, ker se razlikujejo od drugih ljudi tako po obleki, kakor po načinu življenja. Nekateri jih poslušajo zelo radi, drugi pa se norčujejo iz njih. Neprestano jih izprašujejo: odkod ste? kako vam je ime? kje ste bili? kako se imenuje vaš red? kaj hočete od nas? Nekateri so jih smatrali celo za blazne in jih niso hoteli sprejeti pod streho iz strahu, da bi jim kaj ne škodovali. Žene in otroci so imeli pred njimi še prav posebno velik strah. Zgodilo se je pa celo, da so ravnali z njimi zelo surovo. Bratu Bernardu in bratu Egidiju so vzeli habit, ju prisilili, da sta z njimi igrala karte, slednjič pa so ju vrgli v blato.

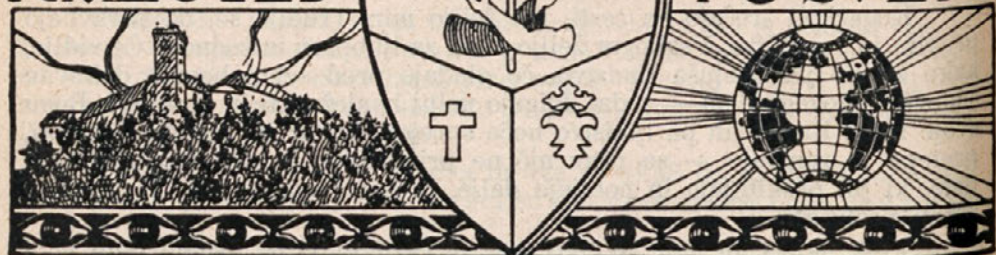
V takih okoliščinah pa so bili bratje do skrajnosti potrpežljivi in vedno veseli. Tako poročajo, da sta šla nekoč dva brata na deželo v apostolski gorečnosti, pa so ju zagledali dečki, ju pričeli sramotiti in celo s kameni obdelovati. Oba brata sta prenašala vse to sramotenje potrpežljivo in vdano, pa sta se pri tem trudila, da bi obvarovala drug drugega pred kameni.

Take in podobne težave so morali prenašati ubogi bratje, pri tem pa seveda tudi lakoto, žejo, mraz in vročino. Pri tem se pa bratje niso razburjali, niso se žalostili ali celo kleli, temveč veselili so se in v duhu svetega evangelija vroče molili za svoje preganjavce.

Razumljivo je, da tak zgled čednosti in junaštva ni ostal brez močnega vpliva na duše. Premnogi so postali ob pogledu na njihovo ponižnost, ljubeznivost in potrpežljivost globoko ganjeni — pa so se skesano zjokali nad svojo grešnostjo. Nekateri so pa celo zapustili svet in se pridružili bratom.

Tako je že v začetku Frančiškov apostolski duh ustvarjal čudovita dela.

Kaj je zemlja? Kraj pregnanstva, »dolina solz«, kakor jo imenuje cerkev. Tu v temi išče človek resnico, ki je življenje njegovega razuma; tu sredi nepreglednega zla išče dobrino, ne ve kako neskončno, neizčrpno, večno dobrino, ki je življenje njegovega srca. In vse, karkoli išče, se mu izmika. Dvom, nazor, zmota utrujajo njegov prenapeti um. Kar je imel za dobrino, se izpremeni v bridkost. Na dnu vsega najde praznoto in puščobo. Če je sam, mu duša z bolestjo omahne nazaj; pomoči potrebuje, ali gorje mu, če se zanaša na druge! Hlinijo se, da ga prevarijo; da ga preslepili, zlorablajo ime prijatelji. Medtem ko se drže na smeh, mu v temi nastavljajo zanke. A kadarkoli se bližamo najsvetejšemu oltarnemu zakramentu, sprejmemo vase modrost, nestvarjeno luč, besedo božjo. Meso, ki je bilo za nas križano, se združi z našim mesom, kri, ki je odrešila svet, se pomeša z našo krvjo. Svet poljub edini našo dušo z Zveličarjevo. Njegovo božanstvo nas prešine in poučuje v nas vse, kar je bil greh izpridil. Zvesti prijatelj počiva v naših prsih. Vidimo le bolj ljubljenega, imamo le bolj njegovo življenje in žalost našega popotovanja se jasni v veselju nebes. — Lamennais.

P. ANGELIK:

Novo generalno predstojništvo frančiškanskega reda.

Na generalnem kapiteljnu v Rimu dne 3. junija 1933 je bil izvoljen za generalnega ministra celotnega reda manjših bratov p. Leonard Bello iz beneške provincije. Za generalnega prokuratorja p. Benjamin Ryzinski. Za generalne definitorje pa: p. Ludovik Coffey za Angleže, p. Teodorik Paré za Francoze, p. Bertrand Kurtscheid za Nemce, p. Apolinar Pérez za Špance, p. Pavel Schrotty za Slovane in Ogře, p. Jeremija Olivieri za Italijane.

Frančiškanska univerza v Rimu.

Po dekretu papeške kongregacije za semenišča in univerze z dne 17. maja 1933 je bogoslovna in modroslovna frančiškanska redovna šola v Rimu kot taka kanonično ustanovljena in apostolska stolica ji je podelila oblast, da sme redovnikom, ki na tej visoki šoli študirajo, podeljevati akademske časti (bakalavreat, licencijat in doktorat) v modroslovju, bogoslovju in cerkvenem pravu. V prošnji redovnega generala je bila poudarjena zgodovina, organizacija in značaj te redovne šole. Študij modroslovja in bogoslovja se je po raznih redovnih šolah tekom zgodovine vedno gojil. Frančiškanski red si je z obrambo cerkvenega nauka pridobil velike zasluge. Posebno so frančiškanski bogoslovci od nekdaj branili nauk o brezmadežnem spočetju Device Marije.

Študij je bil osredotočen v Rimu v 80. letih preteklega stoletja, ko so bili

v raznih redovnih pokrajinah samostani in redovne šole zaprte. V letu 1884. do 1887. pod generalatom p. Bernardina a Portu Romantino je bil sezidan samostan sv. Antona v Rimu kot glavni samostan reda. Ta samostan je postal sedež reda, generalne kurije in obenem centralni študijski kolegij. Tu se izobrazujejo bodoči lektorji (profesorji), ki pridejo semkaj iz vseh redovnih provincij in se po dovršenih študijah vračajo v svoje domače provincije, da tam poučujejo mlade klerike. V tem kolegiju se poučujejo tudi mladi misijonarji za svoj bodoči poklic. Od leta 1920. do 1930. je kolegij dobil nov velik prizidek. Samo v novem poslopju je prostora za 125 dijakov, 28 lektorjev, od katerih mnogi delujejo tudi v papeških kongregacijah in zavodih, poučuje serafinsko mladino. Šola uživa kot znanstveni zavod velik sloves. Posebno se v njej goje nauki stare frančiškanske šole. S cerkvenopravnim priznanjem univerze je rimski frančiškanski kolegij dosegel svojo krono.

Frančiškovo svetišče na gori Alverniji zopet izročeno frančiškanom.

Na prošnjo frančiškanov toskanske redovne pokrajine je občina florentinskega mesta sklenila Frančiškovo svetišče na gori Alverniji zopet izročiti frančiškanskemu redu. Posestvo, katerega si je svoj čas prilastila italijanska država, obsega stari samostan, cerkev, pripadajoča poslopja, zgodovinski gozd, pokrajino na gori sami in 12 drugih nepremičnin, ki se nahajajo na raznih krajih. Vrnili so tudi vse pohištvo, ki se je nahajalo v po-

slopih in vse potrebščine za izvrševanje službe božje, kakor tudi vse starinske umetnosti. Frančiškanski red se je moral zavezati, da bo zgodovinsko in umetnostno dragocene predmete pustil na svojem mestu, da jih bo ohranil ter čuval in da bo v vsem slušal navodila umetniške komisije mesta Florence. Posebno zaslugo, da se je ta sklep mestne občine uresničil, ima apostolski nuncij v Italiji monsijor Bergoncini-Duca.

Sv. Anton Padovanski cerkveni učenik?

Kakor poročajo, ni več daleč čas, ko bo sv. Anton Padovanski proglašen za cerkvenega učenika. Potrebne predpriprave s strani frančiškanskega reda so že končane. Svetnika so v resnici že od dneva njegovega proglašenja za svetnika do papeža Pija V. (ki je uvedel nov misal in brevir), imeli za cerkvenega učenika, čeprav kot tak še ni bil uradno proglašen. V padovanski škofiji in prav tako tudi na Portugalskem in v Braziliji sv. Antona že dolgo časte kot cerkvenega učenika. Na nauke in izreke sv. Antona so se pogosto sklicevali papeži Gregor XI., Sikst IV., Benedikt XIV. in Leon XIII.

Koliko je frančiškanskih tretjerednikov?

Leta 1932. je znašalo skupno število 1.962.184 tretjerednikov v 13.563 redovnih skupščinah. Če prištejemo k tem še tretjerednike, katere oskrbujejo minoriti in kapucini, lahko sklepamo, da skupno število tretjerednikov presega število 4 milijonov. Od teh tretjerednikov jih je 10.474 v misijonih na Kitajskem in v Maroku, 2585 pa v Palestini.

Splitska Mati božja od Zdravja.

V Splitu so 31. maja t. l. slovesno blagoslovili ter kronali čudodelno sliko Matere božje od Zdravja v franči-

škanski cerkvi v Dobriju. Prekrasna krona iz suhega zlata je bila narejena iz več tisoč zlatih uhanov, prstanov, zapestnic, ogrlic in drugega nakitja, ki je bilo poklonjeno čudodelni sliki Gospe od Zdravja, ki se časti v tem svetišču. V krono je vdelenih šest briljantov, 131 diamantov, 45 rubinov, safirov, topazov, ametistov in smaragdov in 150 drugih biserov. Krona je položena na krasni srebrni okvir, katerega so leta 1931. čudodelni Materi božji poklonili verniki iz vseh krajev hrvatskih dežel. Krona obenem z okvirom tvori celoto ter je eden najlepših in najdragocenejših zakladov v hrvatskih pokrajinah. Krona in okvir je mojstersko izvršil znani splitski zlatar Miloš Botta.

Pomen kinopredstav.

Ravnatelj kaznilnice v St. Gallenu v Švici je statistično ugotovil, da 90% vseh mladostnih zločincev pride v ječo radi slabih kinopredstav. Iz tega žalostnega dejstva se lahko učimo katoličani, kako silno potrebno je širjenje katoliških filmov in kako zelo je treba paziti h kakšnim kinopredstavam starši in vzgojitelji puščajo svoje otroke.

Krasen recept.

Vzemi korenine vere, zelene liste upanja, rože ljubezni, vijolice ponižnosti, lilije čistosti, pelin kesanja, mi-ro zatajevanja in les križa. Poveži vse skupaj v butarico z nitjo udanosti, položi jo v posodo molitve in pusti zavreti pri ognju ljubezni. Napolni jo potem z vinom svetega veselja in rudninsko vodo zmernosti ter jo dobro pokrij s pokrovom molčanja. Pusti jo potem čez noč v luči premišljevanja in vzemi od tega eno skodelico zjutraj in zvečer in dolgo boš živel v polnem zdravju. Ta recept je zapisal izkušeni zdravnik sv. Bernard. Dobi se v apoteki presvetega Srca Jezusovega.

V nas dremlje neka skrivnostna zloba, ki si je všeč v tem, da odkriva nepopolnosti naših bratov. Oglejmo si vendar rajši svojo vest, namesto da tako zvedavo preiskujemo vest drugih! Tu najdemo dovolj vzrokov, da smo nasproti bližnjim prizanesljivi in sami zase trepečemo. Lamennais.

JANEZ ROŽENCVET:

Očetova skrb.

Dobil je bogat človek v veselje in srečo sina in z njim nove skrbi. A te skrbi mu niso bile več težke in nadležne kakor prejšnje. Lahko jih je prenašal, z veseljem se je noč in dan trudil. In vsak dan si je nalagal še novih, zakaj vsa njegova misel je bila, da pripravi sinu srečno, prijetno in brezskrbno življenje.

Sadil je oče sadno drevje in mislil: ko bo rodilo, bo imel moj sin najzlahtnejšega sadja na pretek. Prikupil je mlad gozd in računal: ko bo moj sin mož, bo gozd dorastel in brez truda bo sin za les iztržil težke denarje. Zamenjaval je njive v logeh in lazih za boljše, varne poplave in prehude suše. Vesel je bil, da bodo te njive sinu zmerom bogato rodile, da ne bo nikoli belega kruha stradal. V svoji veliki očetovski skrbi se je lotil tudi zidanja nove hiše, in ni mu bilo pri tem mar velikega truda in dela. »Čemu bi se moj ljubi sin ubijal z zidanjem in prepiral z roko-delci! Naj najde že vse pripravljeno,« je menil.

In pozidal je oče nov dvor s svetlimi in prostranimi sobami, bahato vežo in globokimi kletmi, ki jih je polnil z žlahtnim vinom in suhim zlatom. »Ne sme manjkati mojemu sinu prav nobene dobrote v življenju,« si je oče dan na dan ponavljal in bil neumoren v pridobivanju in skrbi zanj.

Tako je bil sin še deček, ko je oče rekel: »Tudi če bi nesreča hotela, da zdajle umrjem, zanj sem poskrbel, kakor ni še nikoli poskrbel oče za sina.« Na to se je spomnil, da mora vsak človek umreti, in da bo moral njegov sin tudi.

»Za življenje sem mu vse poskrbel, a na njegovo smrt še nisem pomislil. Treba je, da mu zagotovim tudi lepo, prijetno in lahko smrt,« je dejal.

In šel je oče po svetu, iskat smrt, da tudi pri njej kar najbolje uredi za svojega sina, kakor je uredil zanj pri ljudeh. Povpraševal je po nji in rekli so mu: »Steci konec vasi, tja je šla pravkar obiskat občinskega reveža!« Požuril se je oče in uzrl smrt, ki je vsa sključena stopila iz koč.

»Moj Bog,« je vzkliknil, »nikoli ne smeš priti po mojega sina ti, ki si tako revna in sključena!«

Smrt je odgovorila: »Ne morem biti drugačna, ker sem beraška smrt! Če si tako srečen, da si lahko za svojega sina izbiraš vse po mili volji, pojdi na bojišče. Tam srečaš mojo sestro, junaško smrt. Ta stopa ravno.«

Šel je oče na bojišče in srečal junaško smrt, ki se je vračala iz bitke. V železnem oklepu je stopala vzravnana, na rami je nesla veliko krvavo koso, desnico v železni rokavici je imela položeno z laktjo čez kosir in od njenih težkih stopinj je odmevala veličastna groza.

»Ne, tudi ti ne smeš priti po mojega sina, bal bi se te!« krikne oče.

»Gotovo bi se me bal sin, če trepetal pred menoj njegov oče. A če ti nisem všeč jaz, ki me slave in poveličujejo pesniki vseh narodov, pojdi v mesto. Tam najdeš mojo sestro, smrt velikašev in bogatašev, in priporoči ji svojega sina!« de junaška smrt.

Šel je skrbni oče v mesto in izvedel, da čaka smrti imenitnik, ki je imel veliko oblast v rokah. Pomešal se je med ljudi, ki so stali pred palačo in čakal z njimi vred, zakaj govorili so, da mora smrt vsak čas priti. Res je kmalu prišla in že od daleč so jo vsi spoznali.

V bogate haljine zavita in z rokavicami na rokah je stopala dostojanstveno. Levico je imela uprto v bok, z iztegnjeno desnico je prestavljala srebrno koso na dolgem kosirju, kakor bi imela za oporo slavnostno banderce. Pred njo so godci trobili na pozavne, poleg nje so šli strežaji z zlatimi našivi na suknjah in vihteli kadilnice, ljudje so se pa odmikali, da je bila pot prosta.

Lepa se je zdela očetu ta smrt in sklenil je, da ji priporoči svojega sina. A smrt je prišla bližje in bližje, in oče je začutil, kako veje od nje pri vsem slavnostnem trobentanju in kajenju leden dih. Ko je bila prav blizu, je očeta zazeblo do kosti. Stopil je iz vrste pred njo in dejal: »Ne, ne želim, da bi kdaj obiskala mojega sina, ker je vse tvoje ponašanje slepilo, ki naj zakrije strašni hlad!«

Smrt je postala in odgovorila: »Čudim se, da ti nisem všeč jaz, ki me tisoči in tisoči žele. No, pa če lahko za sina vse izbiraš, pojdi v hribe. Tam najdeš mojo sestro, staro kmečko smrt, ki ni prav nič mrzla.«

Smrt je krenila v imenitno palačo, oče je pa odšel v hribe in vprašal v prvi vasi: »Kje imate smrt?«

Rekli so mu: »Pri nas je že dolgo ni bilo in težko, če nas letos obišče. Ampak pri hiši v onem bregu jo pričakujejo.«

Oče je šel po stezi, ki so mu jo pokazali in dohitel staro, dobrovoljno ženo. Šla staj v pomenku skupaj, in povedal ji je, da izbira pripravno smrt za svojega sina.

»Izberi si mene!« de žena.

»Kaj si ti tudi smrt?« se začudi oče.

»Stara kmečka smrt sem,« potrdi žena in sede na parobek, da si oddahne.

Oče jo je gledal, premišljeval in dejal: »Ne rečem, prijazna si in nič nimaš strašnega na sebi ali v sebi. Vendar pomisli, pozidal sem svojemu sinu nov, gosposki dvor, zbral sem zanj premoženje, da se bo vse življenje kosal z največjimi imenitniki in bogataši, a ti si tako preprosta. Ne podala bi se mojemu sinu in nečem, da bi ti prišla ponj!«

Kmečka smrt je dejala: »Sto nas je sestra smrti in vse smo božje dekletke. Če bi rad izbiral med nami za svojega sina, pojdi na ono goro, kjer so blizu nebeška vrata in prosi gospoda Boga, naj ti nas pokaže vse in dovoli izbirati.«

Šel je skrbni oče na visoko goro, pokleknil na vrhu in prosil: »Gospod, usliši me! Sina imam, ki ga ljubim nad vse. Poskrbel sem za njegovo

življenje, kakor sploh more oče, in zdaj bi mu rad izbral še lepo in srečno smrt, da bi ne imel zanj nobene skrbi več. Gospod, usliši me!»

Angel je odprl nebeška vrata in dejal:

»Zaradi tvoje velike očetovske skrbi ti gospod Bog usliši prošnjo. Pokažem ti vseh sto božjih dekel, sester smrti, in katerokoli si izbereš za sina, ta pride ponj.«

Angel se je umaknil, pred nebeška vrata je priplaval velik oblak, in nanj so stopale druga za drugo sestre smrti. Z onimi vred, ki jih je že poznal, jih je bila dolga vrsta različnih in malokatero so si bile med seboj podobne. Vsaka je pogledala očeta, ko je stopala mimo in vsako si je oče natanko ogledal. Bile so revne in bogate, strahopetne in junaške, strašne in vesele, velike in neznatne, nekatere pa žalostne, da se ne da dopovedati. Skrbni oče je pregledal vse in pri vsaki mu je bilo, kakor da je njega zadela; a za nobeno se ni mogel odločiti. Predzadnja ga je pogledala svetniška smrt, velika, resna in milobna. Skoraj bi bil to izbral, a za njo je šla še deklica, lepa in blažena kakor angel z naročjem belih rož.

»Si tudi ti sestra onih, ki gredo pred teboj?« je vprašal oče.

»Tudi jaz sem njih sestra,« je deklica odgovorila.

»Potem moraš ti priti po mojega sina, kadar mu bo smrt usojena!«

»Zgodilo se bo, kakor si izbral,« je dejal angel in zaprl za njo nebeška vrata.

Oblak je odplaval, skrbni oče si je otrl pot od prestane groze ter se odpravil z gore. Spotoma mu je postalo laže, ko je pomislil, da se bo odslej sina brez skrbi veselil, ko je storil zanj vse, kar je mogel, in mu zagotovil prijetno življenje in lepo smrt. Žuril se je po dolgi odsotnosti domov. Postal je šele, ko je zagledal novi dvor, pozidan za sina.

Srečen in ponosen je motril novo poslopje, visoke hleve, kašče, pode in kozolce, cvetoče vrtove, obširne sadovnjake, bogate njive, prostrane travnike in košate gozde. Pri toliki sreči v srcu in tolikem trdnem bogastvu pred očmi ni zapazil deklice, ki mu je prihajala po poti naproti. Šele ko je bila pred njim, jo je uzrl in spoznal v nji smrt, ki jo je bil na gori izbral svojemu sinu. Dobrohotno jo je pozdravil in vprašal, kod je hodila.

»V novem dvoru sem obiskala tvojega sina,« je odgovorila.

»Za božjo voljo, kako si se drznila, kdo te je klical!«

»Storila sem, kakor si si sam izbral. Jaz sem otroška smrt.«

Prepaden je stekel oče domov, odprl v novem dvoru vrata in na pragu odrevenel.

V sobi je mrtev ležal med belimi rožami njegov sinček, in skrušena mati mu je prižigala mrliške sveče.

Človeku ni mogoče dovolj pogosto ponoviti, da je njegova veličina, njegova svoboda in njegov mir v tem, da se odpove samemu sebi, da sama sebe prezira, da se pred Bogom devlje v nič, da v vseh stvareh samo hoče in želi, da se izpolni sveta volja božja in sicer ne glede na lastno korist, z neomejeno vdanostjo v to, kar je po njegovih mislih dobro, če nam naloži. Moramo se celo sprostiti njegovih darov, da se z njim združimo na pristrénejši in čistejši način. Občutena gorečnost, očarujoča sladkost ljubezni se nam dajeta in odtegujeta po sklepih, ki jih ne poznamo; premineta in vse, kar je minljivega, povzroča nemir, če se vezemo na to.

Lamennais.

Rožni cvet in dekliški cvet.

Rožna greda v marcu in rožna greda v juliju, kakšen razloček! V marcu nič razen pognojene črne grede s prav neprijetnim vonjem in golega sivozelenega stebela povrh. In potem v poznem poletju prelepo žareč cvet, ki ves vrt napolnjuje z vonjavami!

Ste li pač kdaj pomislile, kakšen mojstrski umetnik presnavljanja je takle rožni grm, ki premore iz gnoja dobiti rožo? Iz temne, umazane zemlje ume srkati sokove za barve in vonjave, ki ne kažejo najmanjšega sledu svojega izvora. Ali glejte vijolico na zeleni rebri. Odkod ta sladki vonj in ta temna barva? Iz sive zemlje pričarana! Vsaka rastlina je prav za prav takšna delavnica, v kateri se zemeljske snovi nenehoma presnavljajo v cvetove!

Ljudje se kajkrat damo osramotiti cvetlicam in mōči njih presnavljanja. Pri rožnem vonju nihče več ne zapazi niti najbolj rahlega sledu prstenega duha. Naše obličje naj bi bilo naš rožni cvet. In naša zemlja je življenje. In naša duša je poklicana, da vrši preosnovo in skrbi, da se vse, kar se nam primeri v življenju, tudi zares izpremeni v cvet, poln vonja in ljubkosti — namesto da se vse neprijetno, boleče in grdo brez vsake predelave pokaže takoj na obrazu, kakor oglas na kakem hišnem zidu. Koliko deklic na žalost pozablja, da ga ni dekliškega cveta brez presnavljavnega dela duše! Vse nevšečno in hudo, kar donaša vsakdanje življenje, požene docela neprečiščeno prav v obličje. Odkod naj se tu vzameta cvet in vonj? Nič razen talnega vonja in prstarih barev ni pri takšnih ljudeh!

In vendar so vprav neprijetnosti v življenju najboljša snov, da iz nje pridobivamo plemenite mōči, ki ustvarjajo cvet in vonj. Gre le za mōč presnavljanja! Kaj iz vsega umemo napraviti, kako se iz tega učimo potrpežljivosti in samopremagovanja.

Lahko si predstavljam deklico, ki vprav takrat, ko se ji primeri najhujše, napne vse sile in je bolj ljubezniva in vedra kakor kdaj — da bi prsteni vonj izpremenila v rožni cvet. To imenujejo v jeziku vere: »Premagati pozemeljsko.«

Ljudje potem mogoče pravijo: Danes se ji je zopet moralo kaj prav hudega zgoditi — vselej je opaziti, da je potem nasproti vsem tako sijoče prijazna in dobrotljiva! Ima veliko mōč presnavljanja — je zares dekliški cvet!

Dobrotljivost ima čudodelno mōč. Ne vpliva samo na tistega, ki jo prejema, ampak tudi na tistega, ki jo deli. Dobrotljivost iz človeka kuje svetnika. Kdor gleda na bližnjem le svetle strani njegovega značaja in ga napravi veselega, s tem prinaša luč in veselje v lastno dušo. Večje dobrote dandanes v teh hudih časih ne moreš izkazati svojemu bližnjemu, kakor da mu daš dobro besedo. Dobrotljiv človek molči, čeprav ga muči dolgočasje, čeprav ga boli storjena krivica. On molči o napakah bližnjega, govori pa, ko bližnji potrebuje dobre in tople besede. Več ljudi dandanes trpi zaradi trdih besedi, kakor radi gospodarske stiske. Dobrotljiv človek je nesebičen. Najprej misli na bližnjega, da mu ne dela težkega srca, potem šele nase in na svojo bolest.

Pax
et bonum!

Mir in
vse dobro!

P. ANGELIK:

Kdor noče na stara leta biti sam sebi in drugim v nadlego, kdor hoče na stara leta, ko ne bo mogel več vršiti svojega poklica, živeti od svojega dela, naj se zavaruje za starost in onemoglost pri zavarovalnem odseku III. reda.

Glavni pogoji za zavarovanje za starost in onemoglost so sledeči:

Kdor se hoče zavarovati:

1. Mora biti ud III. reda ali se zavezati, da vanj stopi tekom petih let;

2. se mora preživljati z lastnim delom in ne sme biti odvisen od dobrote bližnjega;

3. ne sme biti star nad 60 let;

4. mora biti naročen na »Cvetje« ali se nanj naročiti.

Kdor potrebuje tiskovine za vpis ali želi kakega nadaljnjega pojasnila, se lahko pismo ali osebno obrne na: »Zavarovalni odsek III. reda v Ljubljani, Marijin trg 4« ali pa na »Župni urad Marijinega Oznanjenja v Ljubljani«.

1. Čemu treba še vaše zavarovalnice, saj imamo že dovolj drugih.
— I. T.

Čeprav naš zavarovalni odsek že obstoja tretje leto, se vendar od strani neumevajočih še vedno pojavlja to vprašanje. Resnica je, da imamo Slovenci celo vrsto raznih zavarovalnic, ki so prav tako koristne in potrebne. Koristne in potrebne so zavarovalnice zoper požar, koristne in potrebne zavarovalnice za slučaj smrti, koristne in potrebne so zavarovalnice za nezgode itd. Toda izvzemši Pokojninskega zavoda ni nobene zavarovalnice za starost in onemoglost. Pokojninski zavod pa navadnih obrtnikov, delavcev in služkinj, poljskih in ročnih delavcev ne sprejema v zavarovanje, zato ker mu tega ne dovoljujejo njegovi statuti. Res pa je, da tudi ti, obrtniki, delavci, poljski ali tovarniški, pridejo v leta, ko si ne morejo več zaslužiti potrebnega (kljub temu, da morajo jesti, stanovati in se oblačiti tudi dalje) in tedaj so navezani na javno podporo ali pa na milosrčnost sorodnikov. Eno in drugo je zelo grenko.

Dosmrtno zavarovanje ima pomen le za zakonske, da v slučaju doživetja enega zakonskih drugov drugi ni brez sredstev. Za samske ljudi je brez pomena, kvečjemu da se smrti potem vesele sorodniki in da pogrebni zavod pri tem zasluži. Nič večjega pomena nima življenjsko zavarovanje, ker tudi, če zavarovanec doseže starostno dobo, vendarle ni brez skrbi, če mu bo vsota zadostovala do smrti. Preskrbljen torej ni za čas onemoglosti pred dotično starostno dobo, niti za pozneje. Vrhutega so premije tako visoke, da jih navadni, revni ljudje, o katerih tu govorim, ne zmorejo. Tudi postopek pred zavarovanjem je tak, da te ljudi prej plaši kakor vabi k zavarovanju.

Neopravičen je tudi strah, ki ga izražajo nekateri, kaj bo z našo zavarovalnico, ko bo enkrat sprejet zakon, da morajo biti vsi ljudje zavarovani za starost in onemoglost. Predvsem je upanje, da bo to uzakonjeno, še na zelo slabi podlagi, zlasti ker tega zakona druge države, ki so v socialnem pogledu veliko pred nami, še nimajo. Pa tudi recimo, ko bi se ta zakon splošno uvedel, kakor se to vsako leto ponavlja kot predmet raznih sestankov in zborovanj, ni treba nikomur imeti zaradi tega nobenega strahu. Pri vsaki zavarovalnici namreč je treba računati, da odpade 30% vplačanih premij na režijske stroške, na uradništvo, na lokale itd. Naš zavarovalni odsek je dobrodelna ustanova, pri kateri ni drugih stroškov, kakor to, kar gre za tiskovine in ne pričakuje drugega plačila, kakor tistega, ki ga žanje vsako delo ljubezni do bližnjega. Zato bodo njegove premije vedno lahko nižje in pokojnine višje kot pri državnih ustanovah.

2. Kam nas boste spravili vse skupaj? Saj bomo Ljubljano zadušili, če bomo na stara leta vsi prišli v Ljubljano. — E. C.

Vi ste nas popolnoma napačno razumeli. Člen 14 splošnih pogojev zavarovalnega odseka III. reda pravi: »Čisti prebitek varnostnega zaklada se porabi za namene III. reda, to je za domove sv. Frančiška, za zavetišča za odpuščene kaznjence, za zavetišča za brezposelne itd.« Ako bi bili »Cvetje« bolj pazljivo prebirali, bi vam bilo gotovo že davno jasno, kaj je s tem členom nameravano. Da pa ne bo ne pri vas, ne pri drugih enako mislečih nobenega nadaljnega nesporazumljenja, zato na tem mestu še enkrat odgovorjamo na vsa razna tozadevna vprašanja.

Kdaj boste začeli zidati? Naša prva naloga je, da skrbimo predvsem za to, da bo vsak naš zavarovanec imel na leta starosti in onemoglosti pokojnino, katera se mu bo dostavljala vsak mesec. Kdor ima pokojnino, ta se že še kam vtakne in kdor ve, da bo lahko vsak mesec vsaj nekaj gotovega plačal za hrano in stanovanje, tega bodo gotovo povsod veliko raje gledali, kakor če mora vse to dobiti zastonj. Malo pomaga človeku, če ima zagotovljeno še tako lepo sobico ali stanovanje, ako pa nima sredstev, da bi si kupil potrebno hrano in obleko. Po našem pojmovanju je mnogo važnejše, da ima človek najprej nekaj pokojnine na stara leta in starost mu je že s tem mnogo olajšana. Ako ima pa poleg tega še stanovanje, je seveda še bolje. Na vprašanje torej, kdaj bomo začeli zidati, je odgovor čisto enostaven: Takrat, ko bomo imeli denar, to se pravi z drugimi besedami, kadar bomo vedeli, koliko denarja približno letno potrebujemo za izplačevanje pokojnin, takrat bomo lahko tudi približno vedeli, koliko čistega prebitka pri zavarovalnem odseku lahko damo v ta namen. In kadar bo tega čistega prebitka dovolj, tedaj bomo lahko rekli arhitektu: Napravi nam načrt in postavi nam hišo in mi zadevo plačamo. Ko bo nastopil ta trenutek in upravičeno upanje imamo, da bo nastopil v doglednem času, tedaj bomo začeli zidati.

Kje bodo stali ti domovi sv. Frančiška? Povsod, kjer bodo potrebni. Potrebni pa bodo tam, kjer bo več zavarovancev, ker v prvi vrsti bodo ti domovi namenjeni za zavarovance III. reda.

Ali lahko plačamo kaj naprej za stanovanje v teh domovih? Odgovor na to je kratek in se glasi: Nič. Nimamo namena pobirati nikakih prispevkov za zidanje teh domov, če bo kdo dal v ta namen kaj prostovoljno, bomo hvaležno sprejeli, zidali pa bomo tedaj, ko bo za to dovolj denarja, da bomo lahko zidavo tudi takoj plačali, ne da bi bilo količikaj v nevarnosti redno izplačevanje pokojnin. Predplačil za stanovanja v teh domovih že zato ne maramo sprejemati, ker ne moremo povedati točno časa, kdaj bodo ta stanovanja gotova.

Koliko bo pa treba plačevati za stanovanja v teh domovih? Toliko, kolikor je potrebno, da se hiša ohrani v dobrem stanju, da se plačajo davki, vodarina, kanalizacija in drugi podobni stroški.

Kdo pa bo imel prednost v teh domovih sv. Frančiška? Naravno, da tisti, kateri so bili preje zavarovani.

Če pa kdo želi tozadevno še kakega pojasnila, lahko še vedno vpraša.

OPOZORILO.

Prosimo, da bi se javila pri Župnem uradu Marijinega Oznanjenja v Ljubljani oseba, ki je 5. julija plačala zavarovalnino v znesku 200 Din ter prejela potrdilni listek št. 1130.

Nove knjige.

Jo Van Ammers-Küler — Ferdo Kozak. *Upornice*, roman. Založila Jugoslovanska knjigarna. Ljubljana, 1933. Cena vezani knjigi 80 Din, broširani 70 Din.

Med vsemi svojimi deli si je nizozemska pisateljica pridobila največ priznanja s svojim trodelnim romanom *Upornice*, v katerem odgrinja svojsko življenje žene treh razdobij: popolne brezpravnosti, borbe za osvobojenje in enakopravnost in pretirane dostikrat smešne emancipiranosti. V romanu nam pisateljica opisuje sliko ženskega gibanja preteklega stoletja in obenem donša zrelo kritiko posledic, če se ta težnja po enakopravnosti z moškimi pretirava. Pisateljica je mojstrsko prodrila v miselnost in značaj posameznih razdobij in ljudi ter nam v prijetnem kramljanju razkrila pot znamenite Cornweltove rodbine skozi tri različna razdobja, katerih sleherno nam pokaže svojski štadij ženskih pravic. Knjigo priporočamo predvsem ženskemu svetu, brezdvoma pa bo nudila tudi moškemu čitatelju dovolj razmišljanja in pametnih nagibov.

P. ANGELIK:

Kronika III. reda.

SV. MARTIN OB PAKI, okr. M. Nazaret; ust. 4. 2. 1923; voditelj: Presker Karol, dekan in župnik; odbor: Fajdiga Anton, Bizjak Ivan, Orešnik Marija, Rakun Apolonija; število članov: moških 15, ženskih 109, v novicijatu 4; naročnikov Cvetja: 43; delujoči odsek: dobrodelni; okoliš skupščine: 2013 duš.

BRASLOVČE, okr. M. Nazaret; ust. 1906; voditelj: Atelšek Ivan, župnik; odbor: Šmajš Jozefa, Turk Helena, Hrušovar Katarina, Babič Marija, Žibret Neža, Marovt Neža, Rizmal Marija, Čulk Cecilija; število članov: moških 13, ženskih 133; naročnikov Cvetja: 39, Lučke: 9; delujoča odseka: dobrodelni, evharistični; okoliš skupščine: 2551 duš.

»BLAGOR MRTVIM, KATERI UMRJEJO V GOSPODU.« — Zgornji Tuhinj: Hace Helena. — Dob: Kompare Marija, Dokler Martin, Letnar Marija. — Špitalič: Novak Marija, Korošec Frančiška, Sedeljšak Marija, Učakar Jurij. — Črnomelj: Jakovčič Marija, Kump Janez. — Mokronog: Gornik Ana, Zihelr Vera, Umek Ana. — »ZAKAJ NJIH DELA GREDO Z NJIMI.« (Raz. 14, 13.)

V molitev se priporočajo:

I. M. prosi veliko molitve za zdravlje. — Rajni udje Armade sv. Križa: Šešek Marija, Cofin Marija.